

**BİLİMİN VE
İNSANLIĞIN HİZMETİNDE**

112. YIL

TDBD

178

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu Adına Atilla Stephan Ataç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gülay Özdoğan

Yayın Türü Yaygın süreli yayın

Yayın aralığı İki aylık

Dili Türkçe

Editör Hakan Sürmen

Görsel Yönetmen Ender Ergün

Fotoğraf Onur Onat

Reklam için başvuru

Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)

Basım yeri Uniprint Basım San. ve Tic. A.Ş.

Ömerli Mah. İstanbul Cad. No: 159 Hadımköy İSTANBUL

Tel: 212.798 28 40 • Fax: 212.798 20 63 • www.apa.com.tr

Basım tarihi Kasım 2020

Editöryal üretim ve yapım

Nisan İletişim Basın Yayın Ltd. Şti.

Tel: 0.212.327 84 41 • nisaniletisim@gmail.com

Cihannüma Mah. Salih Efendi Sok. Mistaş İşhanı

2/9 Beşiktaş İstanbul

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi

Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi

No: 12/38 Çukurambar Çankaya - ANKARA

Tel: 0.312.435 93 94 • Fax: 0.312.430 29 59

www.tdb.org.tr e-mail: tdb@tdb.org.tr

ISSN: 1303-9784

TDBD Kasım - Aralık 2020. 178. sayı 26.000 adet basılmıştır.

TDBD üyelerine ücretsizdir. İki ayda bir, yılda altı sayı yayımlanır.

REKLAM İNDEKSİ (Alfabetik sırayla)

AB DENTAL	29	LEICA	39
AGS MEDİKAL	35	MERİDOL	Arka kapak
AKTİFARMA	47	NUCLEOSS	06-07
BEGO	05	OSSTEM İMPLANT	03
COLGATE	Arka kapak içi	SENSODYNE	Ön kapak içi
DROGSAN	04	VOCO	10
İNÇİ DENTAL	43		
INVISALIGN	17		
İVOCLAR-VIVADENT	24-25		
KULZER	19		

8 TDBD Türk Dişhekimleri Birliği Dergisi

İçindekiler

11 BAŞYAZI

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç

12 TDB GÜNDEMİ

TDB Genel Sekreteri Gülay Özdoğan

14 112. YILIMIZ KUTLU OLSUN

Kötü hatırlayacağımız bir yıl geçirek de 112 yılın belleği bize ne kötülerini geride bıraktığımızı hatırlatıyor. Türk Dişhekimleri Birliği'nin Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası vesilesiyle yaptığı açıklamayı yayımlıyoruz.

15 YİTİRDİKLERİMİZ İÇİN SAYGI DURUŞU

Sağlık meslek örgütleri 17 Eylül'de yitirdiğimiz yurttaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının anısına hastanelerde ve sağlık kurumlarında bir dakikalık saygı duruşu yaptılar.

16 İZMİR'DE CİNAYET GİBİ YIKIM

30 Ekim'de İzmir'in Seferihisar açıklarında meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki depremde ikisi dişhekimi, ikisi de dişhekimi yardımcısı olmak üzere 116 canımızı daha yitirdik.

18 MUAYENEHANELERDE IŞIKLI TABELA KULLANILABİLECEK

Değişiklikle muayenehanelerin mavi zemin üzerinde ortasında diş resmi bulunan beyaz ışığı geçiren ışıklı tabela kullanabilmesine imkan sağlandı.

20 EMEK HIRSIZLIĞINA SON!

YÖK'ün yurt dışında okuyan öğrencilere yatay geçiş hakkı tanıması üzerine TDB bir açıklama yaparak alınteriyle kazanan başarılı öğrencilerin emeğinin çalındığını ifade etti.

36

26

23

34

34

40

21 TİCK BAŞKANI TOLUNAY'LA GÖRÜŞME

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Ataç, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanlığı görevine atanan Doç.Dr. Tolga Tolunay'la bir video konferans görüşmesi gerçekleştirdi.

22 KİŞİSEL SAĞLIK VERİLERİ KONGRESİ

Türk Tabipleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği ve Türkiye Barolar Birliği'nin birlikte organize ettiği Kongrenin dördüncüsü 24-25 Ekim 2020 tarihlerinde yapıldı.

23 PANDEMİNİN YARATTIĞI SORUNLARA KARŞI GİRİŞİMLER

Ankara Dişhekimleri Odası Ankara Sağlık Müdürü Prof.Dr. Mehmet Gülüm ile görüşerek filyasyonda görevlendirilen meslektaşlarımızın yaşadığı sıkıntıları ilettiler.

23 KURULLARDA YER ALMA TALEBİMİZ İLETİLDİ

İstanbul Dişhekimleri Odası İstanbul Sağlık Müdürü Prof.Dr. Kemal Memişoğlu ve İstanbul Valisi Ali Yerlikaya'yla görüşerek İl Pandemi Kurulu ve İl Hıfzıssıhha Kurulu'nda Oda'nın temsil edilmesini talep etti.

26 'MESLEKTAŞLARIMIZI YALNIZ BIRAKMADIK'

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Ataç, salgının sağlık sistemlerinde yapması gereken dönüşümlere dikkat çekerken TDB'nin sürecin dişhekimleri açısından en az zararlı atlatılması için büyük çaba harcadığını ifade etti.

34 'PİRİL PİRİL BİR BAHARDA BULUŞACAĞIZ'

27-30 Mayıs 2021 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılacak TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi organizasyon çalışmalarının gidişatıyla ilgili olarak Bilimsel Komite Başkanı Prof.Dr. Köksal Beydemir'den bilgi aldık.

36 PANDEMİ VE KADIN DİŞHEKİMLERİ

TDB Kadın Dişhekimleri Komisyonu pandemide yaşanan sorunlara dikkat çekiyor

40 'SINIFTA KALDIĞIM İÇİN PROFESÖR OLABİLDİM'

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ne ikinci yılında kaydolup emekli olduğu 2014'e kadar 50 yıl boyunca emek veren hocamız Prof.Dr. Saadet Gökalp'le bu 50 yılı konuştuk.

45 ÜRÜNLER / SEKTÖR HABERLERİ

46 EDEBİYATTA DİŞHEKİMLİĞİ

Bu sayımızda 2010'lardan itibaren Türkiye'de de hatırı sayılır bir okur kitlesi edinen Murakami'nin Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında romanından bir pasaj aktarıyoruz.

47 KİTAP

48 ÖDÜLLÜ BULMACA

50 SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULARI

Rehberimiz bilimdir

Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç / TDB Genel Başkanı

2020'nin yaşadığımız son aylarında yıl boyunca mücadele ettiğimiz Covid-19 pandemisi ve üstüne gelen depremler sonucu yaşadığımız kayıplar insanlık (ülke) tarihinin derinliklerinde karanlık bir sayfa olarak yer alacaktır.

Tarihsel olaylara her sınıf, her kesim kendi penceresinden bakar ve yorumlar; bizde de öyle olmuyor mu? Sağlık Bakanlığı Covid-19 rakamlarını halka başka, DSÖ'ye başka verilerle açıklıyor; Hazine ve Maliye Bakanlığı ekonomik verileri rakam ve istatistik karmaşası yaratarak vermiyor mu?

Meslek birlikleri halk sağlığına ilişkin sorumluluklarının bilincinde gerçekler üzerinden açıklama yapıyorlar. Savaşların ve pandemilerin acılarını her zaman halk çekmiştir. Tarih, eninde sonunda gerçekleri ortaya çıkarmıştır ve çıkaracaktır. Gerçeği ortaya çıkarma çabasında elimizdeki en önemli silah: BİLİM. Bilime insanlık ek-mek-su kadar ihtiyaç duymaktadır. Çünkü her türlü siyasi, dini, felsefi ve mitolojik dogmaların karşısında modern bilim, insanlara doğayı, felaketleri ve toplumsal çelişkileri insan aklının algılayabileceği ve bilebileceği nesnel gerçeklerle açıklıyor, tüm insanlık buna ihtiyaç duyuyor ve umut besliyor.

Bilimin evrenselliği ve süreğenliğine en güzel örnek M.Ö. 400 yılında Hipokrat tarafından tariflenen Hepatit virüsüne, 1970'lerde yaptıkları çalışmalarla bu virüsün yok olması yolunda büyük adımlar atan ve bu yıl Nobel Tıp Ödülü'ne layık görülen Alter, Houghton ve Rice'dır. Virüs

savaşındaki bu en büyük zafer tüm insanlığa Covid-19 pandemisi savaşında da umut olmuştur. Bu umut bize 2021'de yaşam mücadelemizde büyük bir psikolojik destek verecektir. Önümüzdeki 2021 kapısını açarken neyle karşılaşacağımız korkusunu yenmemizde dayanağımız olacaktır.

Salgınla mücadelede ön saflarda biz sağlıkçılar yer almamıza rağmen süregelen sorunlarımızın çözümüne dair adım atılmıyor; aksine yenileri ekleniyor. Filyasyonda yaşanan sorunların giderilmesi, Covid-19'un sağlıkçılar için meslek hastalığı sayılmaması, ekonomik sorunlar, önceki yıllarda yaratılan kontenjan sorununa çözüm beklerken fakülte sayılarının ve kontenjanların daha da artırılması, sağlıkta şiddet, halkın serbest çalışan dişhekimlerinden de hizmet alabilmesinin koşullarının sağlanmaması; bir çırpıda sayılabilecekler.

Bu zorlu dönemden tüm üyelerimiz ve diğer sağlık meslek örgütleriyle birlikte mücadele ederek başarıyla çıkacağımıza inanıyorum. Çünkü bizim rehberimiz bilimdir, tüm çözüm önerilerimiz modern bilim üzerine kurulmuştur.

2021'de bu yıl yaşadığımız acı deneyimlerle, kazandığımız bilgilerle daha hazırlıklı, daha umutlu ve inançlı olarak özlediğimiz o güneşli, güzel günlere kavuşacağımıza inancım sonsuzdur.

Bu tarihsel süreçten hep beraber yoktan bir Cumhuriyet yaratan millet olarak çıkacağız, emin olun.

Bireysel önlem toplumsal çözüm

112. YILIMIZI BURUK KUTLUYORUZ

Halit Şazi Bey'in 'Dişçi Mektebi'ni kurmasının üzerinden 112 yıl geçti. Arada dünya savaşları, Kurtuluş Savaşı, salgınlar, kıtlıklar, yoksulluklar, çaresizliklerden geçip şairin dediği gibi "tırnak ile, diş ile / umut ile, seveda ile, diş ile" bugünlere geldik. Dişhekimliği Günü'müz ve Toplum Ağız Diş Sağlığı Hafta'mız hepimize kutlu olsun.

Bugün yine karamsarlığın baskın geldiği günlerden geçiyoruz. Küresel düzeyde de yerel düzeyde de iyi yönetilemeyen salgının yaz döneminde sönmek üzere olduğunu zannettiğimiz alevi sonbahara girerken aniden harlandı. Bu süreçte 13'ü meslektaşımız olmak üzere 165 sağlık emekçisini (18 Kasım 2020 itibarıyla) kaybettik.

Bardağın dolu tarafına bakarsak dünyanın dört bir yanında yürütülmekte olan aşı çalışmalarından peşpeşe güzel haberler geliyor.

Kitlesel kullanıma girmesi 2021'in bahar aylarına sarkacağı belli olsa da bilimin bu yeni düşmana karşı gösterdiği hızlı refleks geleceğe umutla bakmamızı sağlıyor. Genel Başkanımız Prof.Dr. Atilla Ataç'ın sayfalarımızda bulacağınız söyleşisinde belirttiği gibi bu sürecin en olumlu etkilerinden biri toplumun her kesiminin gözlerini bilime dikmesi oldu. Gözümüzü oradan ayırmazsak pandemi sonrası daha yaşanılır bir dünya kurabiliriz.

İZMİR DEPREMİ

Malatya-Elazığ depreminden sonra malesef 30 Ekim'de İzmir Bayraklı'da da ciddi bir yıkıma,

116 insanımızın ölümüne sebep olan depremde iki dişhekimini ve iki de dişhekimisi yardımcısı olmak üzere dört arkadaşımızı kaybettik.

Sorumluluk üstlenmesi gerekenlerin; ister bilinçsizlik ister çaresizlik nedeniyle olsun, bu binalarda yaşamak zorunda olan ve göçük altında kalan insanlara suçu atması katlanılır gibi değil. Kaldı ki binalarının ne durumda olduğunu gerçekten öğrenbilme ihtimalleri de son derece düşük.

Daha öncesini bir yana bırakalım, 1999 Körfez depreminden bu yana 21 yıl geçti. 21 yılda riskli yapıları tespit edip yenilenmesi için finansal destek planları oluşturmayanlar da sorumlular hanesine yazılmalıdır.

FİLYASYONDA YAŞANAN SIKINTILAR

Covid-19 salgınıyla mücadele sürecinde kamuda çalışan meslektaşlarımızın büyük kısmı fiyasyon ekiplerinde görevlendirildi. Meslektaşlarımız özveriyle bu çalışmalarda yer alıyor ama bu görevde yaşadıkları sorunların çözümü TDB'nin tüm çabasına rağmen bir türlü sağlanamıyor.

Kişisel koruyucu ekipmanların temininde ve kalitesinde halen sorun yaşanması, akşam çalışma saatlerinde güvenlik sorunu, sahadaki dişhekimlerinin ulaşım, güvenlik ve çalışma saatleri arasında dinlenme düzenlemelerinin olmaması, çalışma saatlerinin çok geniş bir zaman aralığına yayılması ve fiyasyon ekiplerine yönelik şiddet vakaları gibi sorunlar yaşayan meslektaşlarımızın yetkileri dahilinde olmadığı halde hasta ve temashılara ilaç başlatmaya veya bunlarla ilgili istirahat raporları vermeye zorlanması var olan düzen-

Son dönemlerde gevşeyen bireysel önlemler yeni toplumsal önlemleri getirdi.

30 Ekim'de gerçekleşen depremde iki dişhekimini ve iki dişhekimisi yardımcısı da hayatını kaybetti.

lemelere aykırıdır.

Meslektaşlarımızın yetki sınırlarının dışında resmi taleplerle karşılaşmaları durumunda öncelikle bunun yazılı bildirilmesini istemeleri, sonrasında da dişhekimleri odalarımıza durumu bildirmeleri sürecin izlenmesi açısından önemlidir.

TDB GENEL KURULU ERTELENDİ

İçişleri Bakanlığının 81 il valiliğine gönderdiği 2 Ekim 2020 tarihli genelge ve buna bağlı olarak Ankara Umumi Hıfzıssıhha Kurulu'nun aynı gün aldığı kararla dernek, meslek birliği gibi kuruluşların genel kurul toplantıları ertelendi.

TDB'yi oluşturan 37 dişhekimleri odası Eylül ayı başına kadar genel kurullarını tamamlamış ve TDB Genel Kurulu delegelerini seçmişti. Normal koşullarda 7-8 Kasım 2020 tarihlerinde yapılacak olan TDB 18. Olağan Genel Kurulu Bakanlığın bu genelgesinden sonra Merkez Yönetim Kurulu'muzca ertelendi ve tarihinin, salgın hastalığın seyri ve toplantı koşulları değerlendirilerek daha sonra belirlenmesine karar verildi.

MESLEK BİRLİKLERİ NEDEN HEDEFTE?

Meslek örgütleri Türkiye'de iktidarlar tarafından hiçbir dönemde el üstünde tutulmadı, halkın ve meslektaşlarının haklarını koruma mücadelesinde en iyi ihtimalle göz ardı edildiler, çoğu zaman ise hedefe kondular, davalarla karşılaştılar vb.

Son 8-10 yıldır ise daha önce yaşanmamış şeylerle karşılaşıyoruz. İstedikleri biçimi almayan meslek örgütünün önce hukuki düzenlemelerle yetkileri birer birer elinden alınıyor, bu da yetmediğinde ise geçtiğimiz aylarda Baro örneğinde yaşadığımız gibi aynı alanda ikinci bir meslek örgütünün kurulmasının önü açılıyor. Mühendisler, hekimler, dişhekimleri, avukatlar gibi akademik mesleklerde üyelerinin büyük tevaccühüyle yönetime gelmiş insanlar çeşitli spekülasyonlarla itibarsızlaştırılmaya çalışılıyor.

Anayasa'nın 135. maddesine dayanarak kamununla kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerinin varlığı -ama bağımsız birer örgüt olarak varlığı- toplumun haklarının korunmasının ve doğru bilgiye erişmesinin güvencesidir. Bunlar bizim görevlerimizdir, görevlerimizi yapmaya devam edeceğiz.

EMEK HIRSIZLIĞINA SON

Yükseköğretim Kurulu'nun Covid-19 salgını nedeniyle yurt dışında okuduğu üniversiteye dönmek istemeyen Türk öğrenciler ve Türkiye'de eğitim görmek isteyen yabancı uyruklu öğrencilere yatay geçiş hakkı tanınmasının

ardından başarı sıralaması şartı bulunan bölümler bu kapsamın dışında tutulmasına rağmen üniversitelerde tıp ve dişhekimliği fakültelerine de kayıt yaptırıldığı belirlendi.

Türkiye'de çalışarak başarılı olmuş, bu önemli bölümlere girmiş öğrencilerin emeğinin yurt dışında alelade bir 'üniversiteye' bir şekilde kayıt yaptırmayla eşitlenmiş olması ne hakkaniyetle, ne etikle ne de eğitimimizin kalitesiyle bağdaştırılabilir.

Dişhekimliği eğitimimize yeni bir darbe olacak bu kanunsuzluğa son verilmesi ve buna neden olanlardan, YÖK uygulaması dışına çıkanlardan hesap sorularak yatay geçişlerin derhal iptal edilmesi konusunda TDB gerekli uyarıyı yapmıştır. Bu yanlış karardan dönülmesi yolunda gerekli her türlü girişimde bulunmaya devam edecek ve atılacak adımların takipçisi olacaktır.

DİYARBAKIR KONGREMİZ 27-30 MAYIS 2021 TARİHLERİNDE

27-30 Mayıs 2021'de Diyarbakır'da yapılacak TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi için hazırlıklar tekrardan hızlanmaya başladı. Kongre Bilimsel Komitesi Başkanı Prof.Dr. Köksal Beydemir'in çalışmalarla ilgili verdiği bilgileri sayfalarımızdan takip edebilirsiniz.

Geleceği kesin biçimde öngörmek mümkün olmasa da bahar aylarında salgının geniş kitleleri etkilemeyecek bir düzeye gerileyeceğini umuyoruz. Ancak, pandemiden yeni çıkmış olcağımızı da göz önünde bulundurarak çeşitli düzenlemeler yapacağız.

CUMHURİYET'E BORÇLUYUZ

Cumhuriyet'i bu yıl ne yazık ki pandemi nedeniyle özlediğimiz coşkuyla kutlayamadık. Cumhuriyet'imizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü de hak ettiği gibi anamadık.

Önümüzde el birliğiyle bu salğından kurtulma görevi var. Bu görevi en az toplumsal zararlar yerine getirebilirsek, yoksulu, yaşlıyı, engelli geride bırakmadan bir bütün olarak dayanışma gösterebilirsek Cumhuriyetimizin kurucularının çağdaş uygarlık hedeflerine yaklaşmış hissedeceğiz kendimizi. Cumhuriyet'i kutlamanın, Atatürk'ü anmanın en güzel yolu da ideallerini hayata geçirmek değil mi zaten?

Filyasyonda özveriyle çalışan sağlık emekçileri sorunlarının çözülmesini istiyor.

TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 27-30 Mayıs 2021'de Diyarbakır'da yapılacak

"Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir, fendir"

Her şeye rağmen

112. yılımız kutlu olsun

Covid-19 salgını ve ekonomik krizle mücadele ederken İzmir depremiyle yeni acılar yaşadık. Kötü hatırlayacağımız bir yıl geçirek de 112 yılın belleği bize ne kötülerini geride bıraktığımızı hatırlatıyor. Yeter ki bilimin ve insanlığın sesine kulak verelim. Türk Dişhekimleri Birliği'nin Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası vesilesiyle yaptığı açıklamayı yayımlıyoruz.

Bilimsel Dişhekimliğinin kuruluşunun yıldönümü olan **22 Kasım**, 1996 yılından itibaren Sağlık, Milli Eğitim ve İçişleri Bakanlıklarının oluru ile **'Dişhekimliği Günü'**, 22 Kasımı içine alan hafta da **'Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası'** olarak bütün yurttan kutlanmaktadır.

Bu yıl maalesef Covid-19 gölgesinde bir Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası ve Dişhekimliği Günü kutlaması yapıyoruz.

Covid-19 ve İzmir depremi sonucu kaybettiklerimizin acısı yüreğimizdeyken bu haftamızı farkındalık yaratmaya yönelik etkinliklerle hatırlatıyoruz.

Covid-19 salgınının ilk karşılayıcıları, doğaldır ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sağlık çalışanlarıdır. Salgının başlangıcından bugüne 148 sağlık emekçisini kaybettik. Acımız sonsuzdur. Covid-19 hastalığında mesleki maruziyet açısından, sağlık çalışanları içinde en riskli gruplardan birisi dişhekimleridir. Ne yazık ki Covid-19 ülkemizde halen resmi olarak meslek hastalığı olarak kabul edilmemektedir.

Covid-19 tüm sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmelidir

Pandemi, üretimde var olan krizi daha da derinleştirmiştir. Ekonomik çözümler tüm dünyada ve ülkemizde halkın yaşam standartlarında köklü yıkımlara neden olmaktadır. Buna bağlı olarak da kamu ve özelde çalışan dişhekimleri de bu krizden fazlasıyla etkilendiler. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı, tarafımızdan defalarca gündeme getirilen çözüm önerilerimizi hayata geçirmelidirler.

Covid-19 pandemisin yaşandığı bu dönemde halkımız ağız diş sağlığı tedavilerinde büyük sıkıntılar yaşamakta ve ADSM'lerde hasta birikimi

Şifa bekleyen yüzlerde bir rahatlama yaratabilmek tüm zorluklara rağmen mesleğimizle barışık olmamızı sağlıyor.

gözlenmektedir. Bunu gidermek için; tüm sağlık hizmetlerinin özelden alınabildiği sistemde, ağız diş sağlığı hizmetlerinin özelden de alınmasının tekrar gündeme getirilmesini istiyoruz. (...)

Kamuda çalışan dişhekimleri, yüksek enfeksiyon riski, fiziksel yorunluk ve maddi kayıpların yanında, görev tanımında yer almayan, iş sağlığı ve güvenliğinden yoksun, meslek tanımına ve onuruna yakışmayan görevlendirmelerle karşı karşıya kalarak tükenmişlik sendromuna sürüklenmişlerdir. Halkın sağlığa ulaşma hakkı kapsamında dental tedaviler yapılamamaktadır. (...)

Sorunların tespit ve çözümüne ilişkin talebimiz, meslek örgütlerinin sürece derhal dahil edilmeleridir. Meslek örgütleri Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'na alınmalı, Odalarımız il pandemi kurullarında muhakkak temsil edilmelidir. Alınacak önlemlerde ve görevlendirmelerde görüşleri alınmalı, karar mekanizmalarında söz sahibi olmalıdırlar. (...)

Meslek kuruluşlarının özerkliği toplum çıkarlarının güvencesidir

Meslek kuruluşlarının özerkliği kamu idaresinden bağımsız olarak karar ve

yürütme organlarını seçebilme hak ve yetkisini içermektedir. Özerklik, kurumların dış etkilere karşı korunmasını güvence altına almaktır. Meslek kuruluşlarının zayıflatılmasının hiçbir toplumsal yararı yoktur. Gündeme getirilen meslek birlikleri kanunlarına yönelik müdahale söylem ve eylemlerinden kesinlikle ve geri dönüşsüz olarak vazgeçilmelidir.

Türk Dişhekimleri Birliği ve 37 dişhekimleri odası, 35 yıllık geçmişlerinden gelen birikimle halkın ağız diş sağlığı ve mesleğin sorunları ve çözümleri konusunda yeterli bilgi ve tecrübeleri ile ulusal ağız diş sağlığı politikalarının oluşmasında katkı yapmaya hazırdır.

Bu yıl yaşadığımız tüm olumsuzluklara rağmen toplumumuzun ağız ve diş sağlığı konusunda bilinçlendirilmesi, bireylerin ağız ve diş sağlığının korunması ve iyileştirilmesinde, her türlü bakım ve tedavinin gerçekleştirilmesinde, pandemi ile savaşta en önde olan tüm meslektaşlarımızın 'Dişhekimliği Günü'nü kutlar, sağlıklı ve tüm özlük haklarımıza sahip olacağımız gelecek dişhekimliği günlerinde buluşmayı dileriz.

Yitirdiklerimiz için saygı duruşu

Pandeminin başından bu yana meslektaşlarımızın da aralarında bulunduğu 150'nin üzerinde sağlık emekçisini Covid-19 nedeniyle kaybettik. Sağlık meslek örgütleri 17 Eylül'de yitirdiğimiz yurttaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının anısına hastanelerde ve sağlık kurumlarında bir dakikalık saygı duruşu yaptılar.

Covid-19 nedeniyle yitirdiğimiz yurttaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının anısına saygı amacıyla bir dizi etkinlik gerçekleştirildi.

Türk Dişhekimleri Birliği ve dişhekimleri odalarının da içinde yer aldığı sağlık meslek örgütleri 14-18 Eylül 2020 tarihlerinde 'siyah kurdele takılması', 17 Eylül 2020 günü ise hastanelerde, bütün sağlık kurumlarında ve hayatın olduğu her alanda 1 dakikalık saygı duruşu yapılması kararı aldılar.

TDB Genel Başkanı **Prof.Dr. Atilla S. Ataç** 17 Eylül'de görev yaptığı Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde gerçekleştirilen saygı duruşunda 'buraya pandemi sava-

şında kaybettiğimiz, şehit verdiğimiz yakınlarımızın, dostlarımızın ve hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızın anısı için toplandık, onları

asla unutmayacağız. Bu saygı duruşu pandemi savaşını yönetemeyenlerin, kurallara uymayanların belki utanca-cıkları bir eylem olacaktır' dedi.

Anılarına saygıyla...

Son iki ayda salgın nedeniyle yitirdiğimiz meslektaşlarımız

Bülent Azman
Aydın
Dişhekimisi

Prof.Dr. Ahmet Erman
Ankara
Dişhekimisi

İsmail Okyar Gereli
Denizli
Dişhekimisi

Hasan Hacıevliyagil
Malatya
Dişhekimisi

İ. Önder Kuşakçioğlu
Ankara
Dişhekimisi

Mustafa Kütahnci
Kayseri
Dişhekimisi

Ahmet Özsoy
Antalya
Dişhekimisi

Ş. Murat Pazarbaşı
Mersin
Dişhekimisi

İrfan Yaylalı
Edirne
Dişhekimisi

Burhan Yürütücü
Eskişehir
Dişhekimisi

İzmir'de cinayet gibi yıkım

30 Ekim'de İzmir'in Seferihisar ilçelerinde meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki depremde 116 canımızı daha yitirdik. Yaralanan bin 34 depremzededen sekizinin ise tedavisi devam ediyor.

Depremde İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi 2019 mezunu meslektaşımız **Buse Demir** evinde, Dişhekimi **Zarife Doğan**, Dişhekimi Yardımcıları **Aşlı Taner** ve **Yeşim Emir** de çalıştıkları poliklinikte yaşamlarını yitirdiler.

Yer bilimcilerin büyük deprem sınıfında saymadıkları Seferihisar Depreminde, üstelik de kilometrelerce mesafede Bayraklı'da yıkılan binalarda insanlarımızın can vermesi uzmanların da belirttiği gibi bilimin ve yönetmeliklerin ciddiye alınma-

masının sonucu olduğu tartışma götürmez bir gerçek.

Önlenebilir ölümlerde başka canlar yitirmemek için hepimizin sorumluluğu yeni imar aflarının,

göz yummaların, çatlak sıvamaların önüne geçmek olmalı.

Yitirdiğimiz meslektaşlarımızı ve yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Yitirdiklerimiz

Buse Demir
Dişhekimi

Zarife Doğan
Dişhekimi

Aslı Taner
Dişhekimi Yardımcısı

Yeşim Emir
Dişhekimi Yardımcısı

Genişletilmiş Yönetim Kurulu çevrimiçi toplandı

TDB Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ve oda başkanlarının katıldığı TDB Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı, Merkez Denetleme Kurulu üyelerinin de katılımı ile webinar ortamında 17 Eylül'de yapıldı.

Sonuçlanan genel kurullara ilişkin oda başkanlarının değerlendirmelerinin de alındığı toplantıda, Covid-19 pandemisinin dişhekimliği hizmetlerine etkileri, serbest ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın buradan kaynaklanan sorunları, bu konuda Odalar ve TDB tarafından yapılanlar ve yapılması gerekenler ve Kasım ayında yapılması gereken TDB 18. Olağan Genel Kurulu çalışmaları ele alındı.

10 Kasım'da tekrar toplanan Genişletilmiş Yönetim Kurulu dişhekimlerinin eldiven ihtiyacının teminine

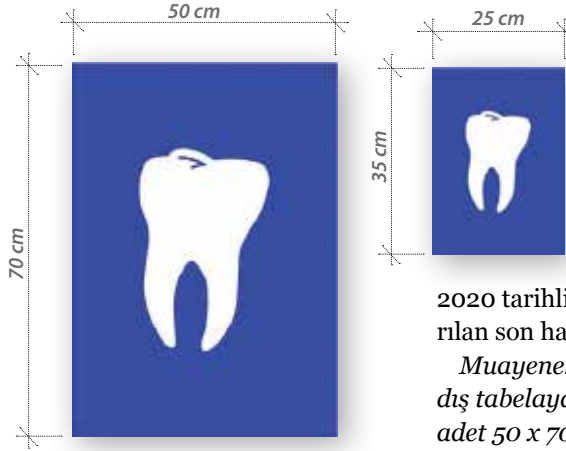
ilişkin yapılacakları, ertelenen TDB 18. Olağan Genel Kurulu'nun ne zaman yapılabileceğini ve İzmir'de yaşanan deprem sonrası dayanışma çalışmalarını ele aldı.

Muayenehanelerde ışıklı tabela kullanılabilecek

Uzun zamandır tartışma konusu olan Türk Dişhekimleri Birliği Tabela Standartları'nda bazı değişiklikler yapılmasına dair 28-29 Şubat 2020 tarihlerinde Kayseri'de gerçekleştirilen TDB Başkanlar Konseyi toplantısında bir mutabakat oluşmuştu.

Bu mutabakat doğrultusunda TDB Merkez Yönetim Kurulu 31 Ağustos 2020 tarihli toplantısında çeşitli maddelerde değişiklik yaptı. Değişiklikle muayenehanelerin mavi zemin üzerinde ortasında diş resmi bulunan beyaz ışığı geçirgen ışıklı tabela kullanabilmesine ve ağız diş sağlığı poliklinik ve merkez tabelalarında 'dent' ve 'dental' kelimelerinin kullanılabilmesine imkan sağlandı.

Tek merkezden dağıtılmayacak Merkez Yönetim Kurulu'nun kararın-

TDB'nin tabela standartlarındaki hassasiyeti meslektaşlar arasında haksız rekabet oluşmasını önlemek ve mesleğin itibarını düşürebilecek uygulamaların önüne geçmek gibi temel görevlerinden kaynaklanıyor.

2020 tarihli toplantısında kararlaştırılan son hali şu şekilde:

Muayenehanelerin dış cepesinde dış tabelaya yakın bir yerde; bir adet 50 x 70 cm veya 25x35 cm boyutlarında örneği aşağıda yer alan, mavi zemin üzerinde ortasında beyaz diş resmi bulunan beyaz ışığı geçirgen ışıklı tabela bulundurulabilir. Bu tabela iki yandan kolayca görülebilecek şekilde de asılabilir. Tabelanın ışığı, sağlık kuruluşunun açık olduğu ve faaliyet gösterdiği sürece yakıdır.

da tabelaların TDB tarafından temin edilerek Odalar tarafından bedeli karşılığında dağıtılacağı da ifade edilmişti. Ancak gönderim ve montajdaki kimi güçlükler de dikkate alınarak bundan vazgeçildi. Tabela standartlarının ilgili maddesinin Merkez Yönetim Kurulu'nun 8 Ekim

Sağlık emekçilerine saldırılar pandemi döneminde de hız kesmedi

Salgının başından itibaren toplum sağlığı için önemi daha iyi ortaya çıkan ve özverili çalışmaları nedeniyle alkışlı destek eylemleri de dahil olmak üzere toplumun her kesimi tarafından onore edilen sağlık emekçilerine saldırılar bu ortamda bile kesilmedi.

21 Eylül'de Ankara Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi acil servisinde, ateşli silahla yaralanan ve müdahalelere rağmen kurtarılamayan şahsı görmek isteyen hasta yakınları, sağlık çalışanlarına saldırdı. Sağlık çalışanları kendilerini hastanenin bir bölümüne kapatmak zorunda kaldı.

28 Ekim'de de Kahramanmaraş Elbistan'da Covid-19 semptomu olan bir hastadan sürüntü örneği alıp dönmekte olan filyasyon ekibinde görevli bir sağlık çalışanının binanın önünde maskesiz dolaşan kişileri maske takmaları yönünde uyarması üzerine söz konusu kişiler ekipte görevli meslektaşımız **Koray Dağlı**'ya saldırdı ve hakaret etti.

Elbistan Devlet Hastanesi'nden darp raporu alan Dağlı, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek saldırgandan şikayetçi oldu. Kimliği belirlenen M.C. adlı şahıs kısa süre içinde yakalanarak ifadesi alınmak üzere Emniyet Müdürlüğü'ne

götürüldü.

TDB tarafından yapılan açıklamada "sağlık çalışanlarını hedef gösteren açıklamalar nedeniyle sağlık çalışanları itibarsızlaştırılmakta ve saldırıya açık hale getirilmektedir. Sağlıkta şiddetin önlenmesi konusunda gereken tedbirlerin alınması için yetkilileri bir kez daha uyarıyor, sağlıkçıların toplum nezdinde saygınlığını sağlayacak bir tutum sergilenmesini ve artık hedef gösterilmemelerini istiyoruz" dendi.

Sağlıkçılara saldırı zincirinin son halkası 28 Ekim'de Elbistan'da filyasyon ekibinde çalışan meslektaşımız Koray Dağlı'nın uğradığı saldırı oldu.

Emek hırsızlığına son!

YÖK'ün küresel Covid-19 salgını nedeniyle yurt dışında okuduğu üniversiteye dönmek istemeyen Türk öğrencilere yatay geçiş hakkı tanınmasının ardından başarı sıralaması isteyen dişhekimliği gibi bölümlere de geçişlerin yapılması üzerine Türk Dişhekimleri Birliği bir açıklama yaparak alınteriyle kazanan başarılı öğrencilerin emeğinin çalındığını ifade etti.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 30 Mayıs'ta yayımladığı açıklamayla küresel Covid-19 salgını nedeniyle yurt dışında okuduğu üniversiteye dönmek istemeyen Türk öğrenciler ile Türkiye'de eğitim görmek isteyen yabancı uyruklu öğrencilere yatay geçiş hakkı tanıdı.

Yüksek öğretime girişte başarı sıralaması şartı bulunan tıp, dişhekimliği, eczacılık, hukuk, öğretmenlik, mühendislik ve mimarlık programları bu kapsamın dışında tutulmasına rağmen, usulsüz olarak tıp ve dişhekimliği fakültelerine de kayıt yaptırıldığı belirlendi. Bu etik ve yasal olmayan durum, YÖK Başkanı Yekta Saraç'ın mahkemelerin 'kazanılmış hak' kararları mazeretine sığınarak bir şey yapamadıkları açıklamalarıyla da doğrulandı.

Sorumluluk kimde?

YÖK Başkanı'nın "700-800 bininci" ifadesinin 'iyimser' bir rakam olduğunu belirterek, "daha alt sıralarda olup da yurt dışından yatay geçiş ya-

Başarı sıralaması isteyen dişhekimliği, tıp gibi fakültelere yurt dışından sadece ücreti ödenerek girilebilen fakültelerden yatay geçişle öğrenci alınacak.

pan öğrencilerin olması kanunlar ve mevzuatlar çerçevesinde dürüstlük temelli yapılsa da kabul edilemez bir sonuca neden olmuştur" şeklindeki açıklamasından sonra; 'Üniversitelere verdiğimiz o yetkide bir kısıtlamaya yeniden gitme durumumuz söz konusu oldu, uyarı yazdık, ettik ama üniversitelerin yürüttüğü bir işlem.' 'Gelenlere ne yapacaksınız?' gibi yetki ve sorumluluk makamının ifade edemeyeceği sorumsuzluk içeren hukuka aykırı değerlendirmelerini hayretle ve esefle karşılıyoruz.

TDB olarak yıllarca ailelerin fedakârlık içinde maddi manevi zorluklarla okuttukları, ilkokuldan itibaren gece gündüz çalışarak 'başarı hikayesi yazan' milyonlarca gencin hakkını korumak için, giriş baraj puanlarının 80 binlerde bile olmasının yeterliliği tartışıldığı bir durumda;

bu kanunsuzluğa, bu eşitsizliğe, alın terine karşı yapılan haksızlığa, eğitimde fırsat eşitliği ilkesine yapılan hukuksuz müdahaleye sessiz kalmayacağımızı kamuoyuna duyuruyoruz.

Bir an önce bu kanunsuzluğa son verilmeli ve buna neden olanlardan, YÖK uygulaması dışına çıkanlardan hesap sorularak, yatay geçişler derhal iptal edilmelidir.

Ülkenin geleceğini teslim edeceğimiz gençlere henüz daha yolun başında bu tür haksızlıkları, etik dışı davranışları, adaletsizliği, emek hırsızlığını olağanmış gibi gösterip uygulayan yöneticiler; depremde yıkılan binalardan sorumlu tutulan müteahhitler gibi hukuk önünde ve ayrıca malpraktisle mağdur olacak dişhekimlerinin ve hastaların vicdanlarında da mahkûm olacaklarını unutulmamalıdır.

Öğrenci Kolu Başkanlar Kurulu toplandı

TDB Yerel Öğrenci Kolu Başkanlar Kurulu Toplantısı 18 Ekim'de webinar ortamında gerçekleştirildi. Toplantıya 24 yerel öğrenci kolu başkanı, 7 Merkezi Komisyon üyesi ve 3 ulusal sorumlu katıldı.

Toplantıda TDB Öğrenci Kolu 9. Dönem Merkezi Komisyon Yönetim Kurulu'nun göreve geldiği günden bu yana yürüttüğü faaliyetler ele alındı ve önceki Olağan Kurulda onaylanmış öneriler sunuldu. TDB Öğrenci Kolu Yönergesi ve oluşturulmakta olan komisyonlara ilişkin bilgiler verildi. Öğrencilerden sosyal medya üzerinden alınan öneriler ve pandemi döneminde fakültelerin genel durumu da görüşüldü.

Komisyon çalışmalarından

TDB Yüksek Disiplin Kurulu 1 Ekim'de webinar ortamında toplandı.

TDB Kadın Dişhekimleri Komisyonu 7 Eylül'de webinar ortamında toplandı.

TDB Ağız Diş Sağlığı Sunum ve Finansmanı Komisyonu 10 Ekim'de webinar ortamında toplandı.

Kamuya 424 dişhekimi daha alınacak

Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan 2020 yılı dördüncü dönem ilk defa ve yeniden atama kurası ilanına göre Sağlık Bakanlığı ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları için 226 uzman dişhekimi ve 198 dişhekimi olmak üzere toplam 424 dişhekimi ilan edilen takvim çerçevesinde noter tarafından bilgisayar ortamında kura ile alınacak.

Başvuruları 2 Kasım'da tamamlanan kura çekimi 20 Kasım'da yapıldı.

TICK Başkanı Tolunay'la görüşme

TDB Genel Başkanı **Prof.Dr.Atilla Ataç**, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanlığı görevine atanan **Doç.Dr. Tolga Tolunay**'la 1 Ekim'de bir video konferans görüşmesi gerçekleştirdi.

Yeni görevi nedeniyle Tolunay'ı kutlayan Ataç, Ürün Takip Sistemi'ndeki işbirliğinin ve desteklerinin devamını beklediğimizi ifade etti. TICK Başkanı Tolga Tolunay da sistemin realitesi açısından TDB ile birlikte yol alacaklarını belirtti. Pandeminin etkisiyle kurumsal diyalogda bir ara dönem yaşanması nedeniyle en kısa sürede kapsamlı teknik çalışmayı sürdürme arzusu karşılıklı olarak ifade edildi.

Diş Teknisyenleri Federasyonu'ndan TDB'ye ziyaret

Diş Teknisyenleri Dernekleri Federasyonu Başkanı Bülent Eroğlu, Yönetim Kurulu üyeleri Mehmet Çolak ve Şakir Uzun, 17 Kasım 2020 tarihinde Türk Dişhekimleri Birliği'ni ziyaret etti.

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Ataç'ın katıldığı görüşmede Covid-19 pandemisi sürecinin dişhekimleri ve diş protez teknisyenleri üzerindeki etkileri ve çözüm önerileri hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Kişisel Sağlık Verileri 4. Ulusal Kongresi webinar ortamında yapıldı

Türk Tabipleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği ve Türkiye Barolar Birliği'nin birlikte organize ettiği ve iki yılda bir yapılan Kişisel Sağlık Verileri Kongresi'nin dördüncüsü 24-25 Ekim 2020 tarihlerinde pandemi koşullarında webinar ortamında yapıldı.

Dijital teknoloji her geçen gün hızla gelişip hayatın her alanına girerken tıp bilimi ve sağlık hizmeti de doğrudan bundan etkileniyor. Bu teknolojik değişim ve gelişime bağlı olarak eski kayıt sistemleri de yerini elektronik kayıt sistemlerine bırakmakta. Sağlık alanında elektronik kayıtların yararları herkes tarafından kabul edilirken yol açtığı kişisel ve toplumsal olumsuzluklar da bir o kadar mutlaka çözülmesi gereken, giderek büyüyen bir sorun yumağı olarak ortada durmaktadır.

Kişisel Verileri Koruma Kanunu 2016 yılında yayımlanmasına rağmen sağlık alanında kişisel verilere yönelik diğer düzenlemeler henüz yapılmamıştır. Aksine bu veriler çoğu kez yasalara ve genel kurallara dahi uyulmaksızın başta kamu olmak üzere toplanarak işlenmektedir.

Kişisel sağlık verileri hukuki, tıbbi, teknolojik ve etik yönleri ile irdelendiği ve bugünden geleceğe hakların

saptanması ve korunmasının yollarının değerlendirildiği Kişisel Sağlık Verileri IV. Ulusal Kongresi webinar ortamında 24-25 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Videosunu da izleyebilirsiniz

İki gün ve altı oturum şeklinde düzenlenen Kongre'de 'Kişisel Sağlık Verilerinin Gözetiminde Genel Yaklaşımlar' oturumuna TTB Genel Başkanı **Prof.Dr. Şebnem Korur Fincancı**, 'Kişisel Sağlık Verilerinin Kötüye Kullanımı ve Yargı Süreçleri' oturumuna TDB Genel Başkanı **Prof.Dr. Atilla Ataç**, 'Sözel Bildiriler' oturumuna İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyesi **Güray Kılıç**, 'Olağan Dışı Durumlarda (Covid 19) Mekansal Bilişim ve Mobil Uygulamalar' oturumuna Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı **Hüseyin Özbek**, 'Olağan Dışı Durumlar ve Kişisel Sağlık Verileri / Covid-19' oturumuna Türk Eczacıları Birliği Genel Başkanı **Erdoğan Çolak**,

'Tele Sağlık Uygulamaları, Hukuki ve Etik Yönleri Üzerine Bir Tartışma' oturumuna da Bahçeşehir Ü. Hukuk Fakültesi'nden **Dr. Elif Küzeci** başkanlık yaptı.

Kongre'nin tamamının videosu TTB'nin Youtube kanalı üzerinden izlenebilir.

Antalya'da çevrimiçi eğitimler başladı

Antalya Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu Oda Başkanı **Gassan Yücel**'in başkanlığında Antalya Muratpaşa Belediyesi Başkanı **Ümit Uysal**'i makamında ziyaret etti. Ziyarete ortaklaşa geliştirilebilecek projeler ele alındı.

Covid-19 pandemisi sürecinde yüzyüze gerçekleştirilemeyen Oda'nın geleneksel Salı akşamı bilimsel eğitimleri 2020-2021 döneminde çevrimiçi (online) platformlarda de-

27 Ekim'de Prof.Dr. Ata Anıl'ın 'Tam Dişsiz Çenelerde All-On-4 Yöntemi' konulu sunumuyla çevrimiçi eğitimlerin ilki gerçekleştirildi (solda). 97. yılımız Cumhuriyet Meydanı'ndaki Atatürk anıtına çelenk koyarak kutlandı.

vam ediyor. 27 Ekim akşamı **Prof.Dr. Ata Anıl**'ın 'Tam Dişsiz Çenelerde All-On-4 Yöntemi' konulu sunumuyla çevrimiçi

eğitimlerin ilki gerçekleştirildi. Eğitimin tamamına Oda'nın Youtube kanalından da erişilebiliyor. 29 Ekim'de Antalya

Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu, üyelerin de katılımıyla Cumhuriyet'in 97. yılını Atatürk Anıtına Çelenk koyarak kutladı.

Pandeminin yarattığı sorunlara karşı girişimler

Ankara Dişhekimleri Odası 21 Eylül'de Ankara'daki fiyasyon ekiplerinden temsilci meslektaşlarımızla birlikte Sağlık Bakanlığı Ağız ve Diş Sağlığı Daire Başkanı **Emre Korkut** ile görüştü. Görüşmede fiyasyon uygulamasında, ağız diş sağlığı hastaneleri ve merkezlerde yaşanan sıkıntılara yönelik çözüm önerileri ve acil talepler iletildi.

'Yaşamak ve yaşatmak istiyoruz' Ankara Dişhekimleri Odası'nın da bileşenleri arasında bulunduğu Ankara Sağlık Meslek Örgütleri 25 Eylül'de salgın döneminde yaşanan sıkıntılar, alınması gereken önlemler, sağlıkta şiddet ve meslek birliklerine yönelik saldırılara ilişkin bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

25 Eylül'de Ankara Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulu Başkanı **Ahu Eser Eset**, Nemesis Kitap'tan çıkan *'Kırık Aşklar Limanı'* isimli kitabını Oda üyeleri için imzaladı.

1 Ekim'de Oda Başkanı **Taner Ercanlı**, Genel Sekreter **Ali Fuat Gül**

Ankara Dişhekimleri Odası, Ankara Tabip Odası (ATO) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'nın (SES) 26 Ekim'deki basın açıklamasına ADO adına Başkan Dr. Serhat Özsoy katıldı.

ve Haysiyet Kurulu Sözcüsü **Berna Yücel Mintaş**'tan oluşan Ankara Eczacı Odası heyeti ADO'yu ziyaret ederek salgın yönetiminde yaşanan sıkıntılar ve önümüzdeki döneme ilişkin planlar üzerine görüşmelerde bulundu.

16 Ekim'de Ankara Kent Konseyi ADO'yu ziyaret ederek kentsel problemlere etkin çözümler geliştirmek için görüş alışverişinde bulundu.

ADO Yönetim Kurulu 16 Ekim'de Başkent Ü.D.F. Dekanı **Prof.Dr. Neslihan Arhun**'u, Gazi Ü.D.F. Dekanı **Prof.Dr. Kahraman Güngör**'ü ve Ankara Tabip Odası'nı ziyaret ederek yeni görevlerinde

başarılar dilediler.

Meslektaşlarımızın fiyasyonda yaşadığı sorunlar iletildi

ADO Yönetim Kurulu 21 Ekim'de Ankara Sağlık Müdürü **Prof.Dr. Mehmet Gülüm** ile görüşerek kamu hastanelerinde, merkezlerde, özel kliniklerde çalışan ve fiyasyonda görevlendirilen meslektaşlarımızın

yaşadığı sıkıntıları ve çözüm önerilerini ilettiler.

Ankara Dişhekimleri Odası, Ankara Tabip Odası (ATO) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) 26 Ekim'de ortak bir basın açıklamasıyla sağlık çalışanları açısından Ankara'da pandeminin son halini kamuoyuyla paylaştılar.

Oda yöneticileri 28 Ekim'de atık ilaçların toplanması ve bertarafı hakkında görüşmek üzere Ankara Kent Konseyi Çevre ve Sıfır Atık Çalışma Grubu'yla birlikte Ankara Büyükşehir Belediyesi Atık Koordinasyonu Şube Müdürlüğü'yle bir görüşme yaptı.

Kurullarda yer alma talebimiz iletildi

İstanbul Dişhekimleri Odası 18. Olağan Genel Kurulu sonrası göreve başlayan Yönetim Kurulu iki önemli ziyaret gerçekleştirdi. 29 Eylül günü gerçekleşen ilk ziyarette İstanbul Sağlık Müdürü **Prof.Dr. Kemal Memişoğlu** ile İDO Başkanı **Tarık İşmen** ve Oda Genel Sekreteri **Zozan Gölbaş** bir araya geldi.

15 Ekim'de gerçekleşen ikinci ziyarette ise Oda Başkanı **Tarık İşmen**, Başkan Vekili **Ali Gürlek** ve Oda Genel Sekreteri **Zozan Gölbaş** İstanbul Valisi **Ali Yerlikaya** ile makamında bir araya

İDO Başkanı **Tarık İşmen**, Başkan Vekili **Ali Gürlek** ve Oda Genel Sekreteri **Zozan Gölbaş** 15 Ekim'de İstanbul Valisi **Ali Yerlikaya**'yı ziyaret etti.

geldi.

Ziyaretlerde sahada çalışan dişhekimlerinin temsiliyeti ve etkin planlamalar yapılması açısından İl Pandemi Kurulu ve İl Hıfzıssıhha Kurulu'nda Oda'nın temsil edilmesi talep edildi. 22 Kasım Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası'nda Genel Sağlık - Ağız Diş Sağlığı ilişkisiyle ilgili yapılması planlanan farkındalık projesine ilişkin Valiliğin desteği istendi. Ayrıca fiyasyon ekiplerinin sahada yaşadıkları sıkıntılar anlatıldı.

TDB Genel Başkanı

Prof. Dr. Atilla Stephan Ataç:

'Meslektaşlarımızı yalnız bırakmadık'

6-8 Kasım 2020 tarihlerinde yapılması planlanan TDB 18. Olağan Genel Kurulu Hükümetin pandemi nedeniyle bu tarz toplantıları 1 Aralık'a kadar yasaklaması üzerine ertelendi. Henüz genel kurul tarihi belli olmasa da yaklaşık birbuçuk yıllık çalışma dönemlerini TDB Genel Başkanı Prof. Dr. Atilla Ataç'la değerlendirdik. Ataç, Koronavirüs sürecinin damgasını vurduğu söyleşimizde salgının sağlık sistemlerinde yapması gereken dönüşümlere dikkat çekerken TDB'nin sürecin dışhekimleri açısından en az zararla atlatılması için büyük çaba harcadığını ifade etti.

2019'un Nisan ayında TDB Genel Başkanlığına üstlendiniz. Bu süreci çeşitli açılardan değerlendirmenizi isteyeceğiz ama öncelikle bütün gündemlerimizin önüne geçen Covid-19 salgınına ilişkin düşüncelerinizi almak istiyoruz. Salgın hem dünyada hem de Türkiye'de, hem sağlık hizmetlerinde hem de ekonomik politikalarda ne gibi değişikliklere yol açabilir ya da açmalı?

Covid 19 salgınının etkisini hem dünyada hem de Türkiye'de ayrı ayrı açılardan değerlendirmek lazım. Covid 19 dünyada özellikle özel yatırımların öne çıktığı ekonomik düzenlerde sağlık ve ekonomi açısından bir gerçeği önümüze koydu. Toplumlara ya özel çıkar sisteminden vazgeçme ya da ölüme terk edilme seçenekleriyle karşı karşıya olduğunu gösterdi. İngiltere, Fransa ve ABD'nin de aralarında olduğu birçok 'gelişmiş' ekonomi, önlem ve yatırım yerine kayıp sayıları veriyor; ölenler can değil sadece sayı.

Önümüzdeki soru 'bireysel çıkar mı, kamusal çıkar mı' şeklindedir. Bireycilik ve özel çıkar çökerken kamuculuk, ekonomik anlamda devletçilik gündemdedir.

Koronavirüs üretimde varolan krizi daha da derinleştirmiştir. Ekonomik çözümler tüm dünyada ve ülkemizde halkın yaşam standartlarında köklü yıkılmalara neden olmaktadır. İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde 'En başta gelen

insan hakkı yaşama hakkıdır" yazar. Emperyalist kapitalizmin yıkıcı, kar odaklı yatırım ekonomisi toplumun sağlığını tehdit ettiği ve yetersiz kaldığından sağlıkta devletçi uygulamalar yeniden gündeme geldi.

Ekonomik alanda da aynı emperyal çatışmalar yaşandı, birbirinin maske-eldiven uçaklarına havaalanlarında el koymalar, gasp, karaborsa satışlar, gelişmiş ve insan haklarında sözde ileri olan Avrupa ülkelerinde sıradanlaştı. Ülkenin

Bütün dünyanın gözünü diktiği aşı çalışmaları nihayet son aşamaya yaklaştı. Şimdi ülkeler ve toplumsal kesimler arasında aşının adaletli dağıtımının nasıl yapılacağı merak ediliyor.

temel ihtiyaçlarının dışa bağımlı olmandan üretiminin önemi acı reçetelerle önümüze geldi.

Dünya bugün içiçe krizler yaşamaktadır.Şu anda birincil mücadele pandeminin önlenmesi olduğu için ekonomik kriz öne çıkamadı ama büyük bir yıkım başlamış durumda. Borsalar çökmüş, altın, döviz fiyat artışları tutulmuyor; bunlar gelen tsunaminin ilk dalgaları.

Bu süreçte virüse karşı mücadelede bilimin öncülüğü, yol göstericiliği tartışılmaz biçimde yükselen değer olmuştur. Rasyonel düşünceye en uzak kesimlerin bile gözlerini bilim insanlarından gelecek müjdeli haberlere çevirmesi bu sürecin olumlu sonuçlarından biridir. Bunun sağlıklı sınırlı kalmayacağını ekonomiye, eğitime, hatta siyasete de yansımaları olacağını öngörebiliriz.

Türk Dişhekimleri Birliği ve dişhekimleri odaları bu süreci iyi yönetebildi mi? Pandemi sürecinde yaptığınız çalışmalardan biraz bahsedebilir misiniz?

Öncelikle Covid-19 pandemisinin, semptomları, gelişimi, bulaşma yolları açısından dünyanın önceden karşılaştığı pandemilerden farklı olduğunu, hakkında bilmediğimiz şeylerin hala çok fazla olduğunu belirtmemiz lazım.

TDB olarak ülkemizde ilk vakanın çıktığı 10 Mart tarihinden tam bir gün sonra 11 Mart 2020 tarihinde Covid-19'u tanımlayan, maske, el hijyeni, ağız gargarası ve rubber dam kullanımına dikkat çeken bir genelge çıkardık ve meslektaşlarımıza aktardık. Herhalde bu konuda en hızlı hareket eden meslek birliği olduk.

Sonrasında da gelişmeler karşısında hızlı hareket ederek farklı alanlarda çalışan meslektaşlarımıza yönelik sık sık yayımladığımız genelgelerle onları risklere karşı uyardık, gelişmiş dünyayla paralel önlemleri ve algoritmalarını tanımladık.

Sosyal medyada, TDB ve Odalarımızın web sayfalarında açıklamalarımızı kamuoyuyla paylaştık. Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nda başlarda dişhekimliği yoktu, bizim uyarılarımız sonucu bir dişhekimliği katıldı. Bilim Kurulu'na meslek birliklerinin alınması için gerekli görüşmeleri yaptık ama kabul edilmedi. Çözüm olarak da çok değerli hocalarımızla TDB Bilim Kurulu'nu oluşturduk.

Her Odamızda Covid-19 takibi için komisyonlar kurarak TDB'ye bilgi akışını sağlamaya çalıştık.

Kamuda çalışan meslektaşlarımızın büyük bölümü salgının ilk aylarında filyasyon ekiplerinde görev aldı; bir kısmı hala bu çalışmalarını sürdürüyor.

Pandemiyle mücadelede diğer sağlık meslek birlikleriyle bir araya gelerek ortak bir bilgi ve mücadele platformu oluşturduk.

Eldiven ve maske temininde de ilk dönem büyük sıkıntı yaşanmıştı...

Evet, pandeminin ilk aylarında tüm dünyada yaşanan eldiven, maske, tulum gibi kişisel koruyucu ekipmanların temini krizini Odalarımızın da özverili çalışmasıyla TDB olarak USHAŞ üzerinden çözümledik.

Hekimlerimizin karşılaştığı ekonomik sorunlar için de bankalar, SGK, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile defalarca yazışarak, görüşerek Kısa Çalışma Ödeneği, vergi ödemelerinin ötelenmesi, düşük faizli ve uzun vadeli kredi sağlanması için çalışmalar yaptık.

Web sayfamızda yer alan Covid-19 bölümüne bakılırsa pandemi süreci başladığından beri her ay ortalama 30-35 faaliyet gerçekleştirdiğimizi görürsünüz. Bu faaliyetlere paralel Odalarımızın yaptıklarını da düşünürseniz bilinmezliklerle dolu bir pandemi sürecinde meslek birliğimiz tüm bileşenleriyle başarılı bir sınav vermiş ve vermektedir.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız filyasyon ekiplerinde de görev aldı.

Buralarda ne tür sorunlar yaşandı, TDB olarak sizin uyarılarınız ne yönde oldu?

Kamuda çalışan dişhekimleri, yüksek enfeksiyon riski, fiziksel yorgunluk ve maddi kayıpların yanında, görev tanımında yer almayan, iş sağlığı ve güvenliğinden yoksun, meslek tanımına ve onura uymayan görevlendirmelerle karşı karşıya kalarak tükenmişlik sendromuna sürüklenmişlerdir. Bu meslektaşlarımızın sorunlarını sıralarsak :

'Rasyonel düşünceye en uzak kesimlerin bile gözlerini bilim insanlarından gelecek müjdeli haberlere çevirmesi bu sürecin olumlu sonuçlarından biridir. Bunun sağlıklı sınırlı kalmayacağını ekonomiye, eğitime, hatta siyasete de yansımaları olacağını öngörebiliriz.'

Numunelerin teslimi, TÜİK taramaları, toplu ve riskli sürüntüler, gidilen adreslerin belli olmaması, akşam çalışma saatlerinde güvenlik sorunu, kayıt için telefonların kişisel hattan yapılması (kayıt telefon programının tüm illerde olmaması), kişisel koruyucu ekipmanların temininde ve kalitesinde halen sorun yaşanması ve yedekli olmaması, filyasyon ekiplerinin doğru koordine edilmemesi sonucu iş gücü ve zaman kaybı yaşanması, görev saatlerinin plansız şekilde anlık belirlenmesi sonucu kişilerin çalışma saatlerini bilmemesi, aile yaşantılarının belirsizliği, sahadaki dişhekimlerinin ulaşım, güvenlik ve çalışma saatleri arasında dinlenme düzenlemelerinin olmaması, çalışma saatlerinin 09.00-23.00 gibi bir zaman aralığında yayılması, özellikle havaalanlarında filyasyon görev yoğunluğunun aşırı olması ve çok dar alanlarda aralıksız çalışılması ve özellikle son zamanlarda yeniden tırmanış gösteren filyasyon ekiplerine yönelik şiddet vakaları.

TDB olarak Odalarda kurulan filyasyon çalışma gruplarıyla koordinasyonu sağlayan bir MYK üyemizin verdiği raporlar ve filyasyon ekiplerinin yoğun olduğu illerimizdeki filyasyona katılan meslektaşlarımızla zoom üzerinden yaptığımız toplantılarla irtibat halindeyiz. İlgili kurumlara yazılı ve sözlü olarak defalarca sorunları ve çözüm önerilerimizi ilettik.

ADSH ve ADSM'lerde kalan az sayıdaki dişhekiminin çalışma koşullarına yönelik düzenlenmelerin yapılmadığını da tespit ettik. Yine buralarda çalışan sayısında filyasyona giden dişhekimleri nedeniyle azalma olduğundan özellikle nöbetlerde

aşırı bir yoğunluk olmaktadır.

Dişhekimleri ve diğer sağlık emekçileri açısından ne gibi öneriler sundunuz?

Öncelikle Covid-19 kesinlikle meslek hastalığı sayılmalı, çalışan ve yakınları bunun getireceği haklardan, tazminat ve güvencelerden yararlanmalıdır. Sağlık çalışanlarına haftalık rutin PCR tarama testi uygulanmalı, yıllık izinler ve emeklilik hakkı engellenmemeli, hatta güvenceye alınmalıdır.

Bu dönemde maalesef kamuda olduğu kadar özelde de çalışan sağlık personellerinde ciddi sayıda can kaybı olmuştur. Kayıpların yakınlarına sehitlik çerçevesinde haklar sağlanmalıdır.

Burada sorun tespit ve çözümünde en kritik nokta, meslek örgütlerinin sürece derhal dahil edilmesidir. Meslek birlikleri Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'na alınmalı, Odalarımız il pandemi kurullarında muhakkak temsil edilmelidir. Alınacak önlemlerde ve görevlendirmelerde görüşleri alınmalı, karar mekanizmalarında söz sahibi olmalıdırlar.

Kamuoyuna hastalığın seyri ve önlemler hakkında doğru bilgi verilmeli, vaka, ölüm, test sayıları saklanmamalıdır.

TDB olarak bireysel kısıtlara uyma yerine bir an önce ekonomik kaygıları önlemeyen toplumsal kısıtlama önlemlerine geçilmesini öneriyoruz.

Mesleğin rutin gündemine dönersek; bu yıl da dişhekimliği fakültelerinin sayısı ve kontenjanlar yine hızlı bir artış gösterdi. Nasıl değerlendiriyorsunuz bu durumu?

Fakültelerde eğitim durmuş ve geleceğin nasıl şekilleneceği belirsizken, daha önce açılmış fakültelerin niteliği tartışılırken, artan kontenjanlar nedeniyle genç dişhekimlerinin çalışma koşulları giderek kötüleşirken, YÖK tüm bu sorunları görmezden gelerek malesef yeni dişhekimliği fakülteleri kurulmasına izin verdi, ayrıca mevcutların da kontenjanlarını arttırdı, şu anda 97 dişhekimliği fakültesi var, bunların 78'i öğrenci alıyor, kontenjanlarda 7443'ü buldu. Bu gerçekten bir enflasyon; niteliği azaltan niceliği artıran bir dişhekimliği tablosu yaratıyor.

Bu nicel artış, nitelikli insan gücü yetiştirmeyi imkânsız hale getirmiştir. Şu anda bile mezunlarımız ucuz işgücü olma ya da meslek dışı çalışma ikilemiyle karşı karşıyalar. Halkın nitelikli hizmete ulaşımı da eğitim yetersizlikleri nedeniyle engellenmektedir.

2022 yılından sonra yıllık nüfus artışı 700 bin civarında olacak ve yıllık 350 yeni dişhekimiyi yeter-

'Covid-19 kesinlikle meslek hastalığı sayılmalı, çalışan ve yakınları bunun getireceği haklardan, tazminat ve güvencelerden yararlanmalıdır. Sağlık çalışanlarına haftalık rutin PCR tarama testi uygulanmalı, yıllık izinler ve emeklilik hakkı engellenmemeli, hatta güvenceye alınmalıdır.'

li olacaktır. Emeklilik ve mesleği bırakma gibi faktörler de ilave edildiğinde yıllık 750-1000 sayıları yıllık ortalama dişhekimliği ihtiyacı olarak belirleniyor.

Ağız diş sağlığı hizmet sunumunda yaşanan insan gücü krizinin geriletilebilmesi için fakülte açılmasına son verilmesi, kontenjanların azaltılması, öğretim üyesi açısından var olan fakültelerin güçlendirilmesi konularında TDB ısrarla girişimlerini sürdürmektedir. Biz tüm paydaşlarla (dekanlar, bilimsel dernekler, oda başkanları, siyasiler vb.) birlikte mücadele edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Dişhekimliği fakülteleri ve eğitimin kalitesi salgın sürecinden nasıl etkilendi?

Pandeminin dişhekimliği fakültelerine etkilerini iki yönlü olarak ele almalıyız, eğitime etkisi ve ekonomik etkisi.

Eğitime etkisine bakacak olursak YÖK'ün alınacak önlemleri üniversitelere, onların da fakülte devretmesinin de etkisiyle dişhekimliği fakültelerinin eğitimlerinde bir standartizasyon sağlanamamış ve fakülteler arasında büyük uygulama farklılıkları oluşmuştur. Uzaktan teorik eğitim, senkronize, asenkronize, stajların uzaktan yapılması, yarı zamanlı staj yapılması gibi birçok farklı uygulama yapılmaktadır.

Özellikle pratik stajlarındaki yetersizlikleri telafi edecek önlemlerin gündeme gelmesi gerekiyor. Lisans eğitimdeki yetersizlikler daha sonra fakültelerde gerekli yasal düzenlemeler yapılarak giderilmeli -nitelikli dişhekimliği eğitimi için bu şarttır-, eğer pandemi sürecinin uzaması nedeniyle bu imkansız olursa TDB'nin yıllardır savunduğu Sürekli Dişhekimliği Eğitimi'nin zorunlu hale getirilmesi gerçekleştirilmeli, yeni mezunlar bu kapsam çerçevesinde yetkilendirilecek kurumlarda eğitimlerini tamamlamalı, desteklemelidirler.

Pandeminin fakülteye diğer zararı var olan ekonomik sıkıntıları derinleştirmesi oldu. SGK ödemelerindeki SUT fiyatlarının düşüklüğü ve artan maliyetler karşısında borçlarını ödeyememekle boğuşurken pandemiyle birlikte gelen hasta sayısındaki düşüşe bağlı olarak daha da kötüleşen bir mali tabloyla karşılaştılar. Döner sermaye ödemeleri kalktı, firmalara borçlar ödenemez hale geldi.

Sürekli yeni fakülte açıp kontenjanlarını artırmak yerine var olan fakülteleri ekonomik ve akademik açıdan güçlendirmenin yollarını aramalıyız. SUT fiyatları maliyet analizi üzerinden belirlenmeli, fakültede çalışan tüm sağlık personeli

meslek saygınlığına uygun ve emekliliğe yansıyan bir maaş ödemesi almalı, performans uygulaması kaldırılmalıdır.

TDB Akademi'nin etkinlikleri ve Odaların bilimsel etkinlikleri pandemi sürecinden nasıl etkilendi?

Pandemi süreci öncesinde TDB Akademi eğitimleriyle ilgili çeşitli yenilikler içeren iyi bir plan hazırlamıştık. Fakat pandemi nedeniyle uygulamaya geçilemedi.

Bu süreçte belki de özeleştiriyapacağım konuların başında Akademi eğitimlerinin uzaktan eğitim olarak verilmesinde gerekli atılımı gösterememiz olacaktır. Bu dönem bize yüzyüze sunumların artık senkronize katılımı canlı olarak uzaktan da yapılabileceğini öğretti.

2018 Ankara Kongremizde Japon bir konuşmacının cep telefonu ve bilgisayardan deres anlatma sunumunda hepimiz böyle bir eğitimin nasıl olacağını hayretle dinlerken bugün mecburen derslerimizi, kurslarımızı böyle yapar olduk. Eğitimdeki pratikler de hasta

veya model olmadan sanal ortamda üç boyutlu teknikler kullanılarak düzenlenebilir. Yeni dönemde TDB Akademi faaliyetleri planlanırken bu argüman da göz önüne alınacaktır.

Sağlık Bakanlığı'nda bir Ağız Diş Sağlığı Daire Başkanlığı kurulmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu süreçte Sağlık Bakanlığı'yla da diğer devlet kurumlarıyla da belki pandemi, filyasyon, ekonomik talepler, hasta bakma prosedürleri, covid algoritmaları nedeniyle önceki dönemlerden çok daha fazla ilişki kurduk. Taleplerimizi, aksayan yönleri ve çözüm önerilerimizi bu kurumlara ilettik.

‘Özellikle pratik stajlarındaki yetersizlikleri telafi edecek önlemlerin gündeme gelmesi gerekiyor. Lisans eğitimdeki yetersizlikler daha sonra fakültelerde gerekli yasal düzenlemeler yapılarak giderilmelidir.’

Sağlık Bakanlığı'nda Ağız Diş Sağlığı Daire Başkanlığı'nın kurulmasını yapılan bir yanlıştan dönülmesi olarak yorumluyorum. Daha önceleri olan bir daire başkanlığı yeniden kurdular. Her şeyden önce dişhekimliği sorunlarını meslekten gelen bir insanın anlaması ve çözmesi daha kolaydır. Biz daha önce sorun ve taleplerimizi Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne iletliyorduk, şimdi doğrudan bir muhatabımız var. Bu dönem için atanan Daire Başkanı ile aynı anabilim dalı kökenli olmamız nedeniyle birçok konuyu doğrudan konuşabileme avantajımız var.

Diyarbakır'da yapılması planlanan TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi çalışmalarını nasıl yürütüyor?

Biraz iddialı olacak belki ama TDB Kongreleri bence sağlık sektöründe kongre ve fuar alanlarının içiçe olduğu en büyük organizasyondur. Her kongrede çitayı biraz daha yükseltiyoruz.

Malesef bu pandemi döneminde tüm dünyada **FDI, ERO, BaSS** gibi kongreler iptal edildi; biz iptal yerine ileri bir tarihe almayı uygun gördük. Kongre organizasyonu temelde iyi gidiyor, bazı katılımcı firmalar tereddütlerini bildiriyor ama standlarımızın hemen hemen tamamı satıldı. Bazı firmalar alan küçültme talebinde bulundular ama yeni stand alan firmalar da oldu, dolayısıyla gelirlerimizde artış var. Daha şimdiden 726 kayıt var, bahara kadar pandeminin gerileyeceğini, tarihsel ve doğal güzelliklerle dolu Diyarbakır'da çok başarılı bir Kongre yapacağımızı düşünüyoruz.

Dişhekimliği ve sağlık alanının diğer bileşenleriyle ilişkilerinizi değerlendirebilir misiniz?

Bu zor süreçte özellikle sağlık sektöründeki devam eden problemlerin diğer sağlık alanı bileşenleriyle ortaklaşa çözülmesi için ortak mücadele zemini her zamankinden daha fazla önem kazanmıştır.

Pandemi sürecinde tüm sağlık çalışanlarının yaşadığı başta şiddet olmak üzere, tükenmişlik sendromuna, Covid-19 nedeniyle ölen sağlık emekçilerinin şehitlikle eşdeğer haklara sahip olması için, fiyasyonda karşılaşılan sorunlarla, ödenmeyen covid ödenekleri ve hakça dağıtılmayan döner sermayeyle ilgili, sağlık çalışanlarının testlerinin, aşularının yapılması gibi konularda birlikte hareket ediyoruz.

Baroların yasayla bölünmesinin ardından Türk Tabipleri Birliği hedefe kondu. İleride tüm meslek örgütlerine uygulanabilecek bu yaptırımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Anayasa'nın 135. maddesine dayanarak kamu

kurumu niteliğinde kurulmuş meslek örgütlerinin görevlerini yerine getirebilmesi için kamusal yetkilerinin korunması zorunludur ve bu zorunluluk demokrasinin güvencesidir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek birliğimizin ve Odalarımızın bilimsel, yasal ve halk sağlığını önceleyen kamusal görevlerini yerine getirmesi ancak bir baskı görmeden, özerk yapılarının korunmasıyla mümkündür. Bu nedenle Anayasamız kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerini yasama, yürütme ve yargı dışında, siyasi baskılardan koruyan özerk kurumlar olarak yapılandırmıştır.

Birliğimizin mesleki denetim ve gelişim süreci dışına çıkarılmasıyla, halkın ağız diş sağlığına ulaşımı da kurlsız ve kontrolsüz bir şekilde piyasa

koşullarına terk edilecektir. Bu girişim demokrasimize ve meslek alanlarımızdaki dinamik süreçlere de darbe vuracak, sonuçta kaybeden meslektaşlarımız ve nitelikli sağlık hakkına ulaşımı engellenen halkımız olacaktır.

35 yıllık geçmişe ve birikime sahip, 37 bini aşkın dişhekimisi ile Türk Dişhekimleri Birliği ve 37 dişhekimleri odası, Anayasa ile tanımlanan haklarından ödün vermeyecek ve antidemokratik uygulamalara karşı duracaktır.

Tüm insanlık gibi meslektaşlarımız da salgın sürecinden her anlamda olumsuz etkilendi. Onlara bir mesajınız olacak mı?

Sizin de belirttiğiniz gibi pandemi süreci tüm dünya ülkelerinde can kayıpları, ekonomik çıkmazlar, belirsizlikler

nedeniyle bir yılgınlık yarattı. Meslektaşlarımızda ister kamuda ister özeldede çalışıyor olsunlar pandemiden olumsuz yönde etkilendiler. Tarihe baktığımızda insanlığın bütün yıkımlarını savaşlar, salgın hastalıklar sonucu yaşadığını görüyoruz. Diğer taraftan, çok önemli bilimsel ve sosyal atılımların da bu yıkımların ardından yaşandığını görüyoruz.

Salgın sürecini güçlü bir şekilde atlatabilmek için önümüzdeki görev milli birlik ve dayanışmamızı kuvvetlendirmek, öz kaynaklarımıza dayalı üretim devrimini başlatmak ve desteklemektir. Tüm meslektaşlarıma, başta Covid-19 nedeniyle kaybettiğimiz değerli arkadaşımız Mustafa Oral olmak üzere yaşadıkları kayıplar için başsağlığı, yakınlarına sabırlar dilerim.

Bu süreç meslek örgütlerinin özlük haklarının korunmasında, gerçeklerin kamuoyuna açıklanmasında ve mesleki dayanışmada ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Büyük şairimiz **Nazım Hikmet**'in 'Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür/ve bir orman gibi kardeşçesine' dizelerindeki gibi meslektaşlarımızı ormanımız TDB'ye daha fazla güç vermek üzere aktif görev almaya davet ediyorum. ○

'Kamu kurumu niteliğindeki meslek birliğimizin ve Odalarımızın bilimsel, yasal ve halk sağlığını önceleyen kamusal görevlerini yerine getirmesi ancak bir baskı görmeden, özerk yapılarının korunmasıyla mümkündür.'

Kongre Bilimsel Komitesi Başkanı
Prof.Dr. Köksal Beydemir:

‘Pırıl pırıl bir baharda buluşacağız’

TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 27-30 Mayıs 2021 tarihlerine ertelenmişti. Organizasyon çalışmalarının gidişatıyla ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz Bilimsel Komite Başkanı Prof.Dr. Köksal Beydemir her olasılığa hazırlıklı olduklarını ama bahar aylarında koşulların Kongre yapmaya elverişli olacağını beklediklerini aktardı.

Öncelikle kolaylıklar diliyoruz. Organizasyon çalışmalarına başladıktan hemen sonra dünya çok zor bir döneme girdi. Pandemi süreci başlayana kadar organizasyonda aldığınız yolu kısaca anlatır mısınız?

Diyarbakır Dişhekimleri Odası Yönetimin Kurulu'muzun takdire şayan çabaları sonucunda 2020 TDB Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nin Diyarbakır'a alınması bizleri çok mutlu etti. Karar henüz netleşmemişken bile yönetimdeki arkadaşların bu konuda çeşitli toplantılar yaptıklarına tanık olmuştum. Oda Yönetim Kurulu'muzun teveccüh göstererek beni Bilimsel Komite Başkanlığına davet etmelerinden onur duydum. Bu daveti alır almaz TDB Eğitim Komisyonu'nun da desteğiyle tüm dişhekimliği branşlarından ulusal ve uluslararası yetkinliğe sahip bilim insanlarından oluşan Bilimsel Komite'mizi teşkil ettik.

Hummalı bir çalışma sonucunda, çok kısa bir sürede ulusal ve uluslararası alanlarda auteur ve popüleritesi olan konuşmacılarla iletişime geçerek bilimsel programımızı oluşturduk.

Tabii Kongre'nin Diyarbakır'da yapılacağı belli olduktan sonra TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresinin tanıtımına öncelik verildi. Tanıtıcı videolar, broşürler ve roll up'lar hazırlandı. Bunun için de Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yapılan

dişhekimliği sempozyumlarına ve kongrelere katılım sağlandı, meslektaşlarımız Diyarbakır'a davet edildi.

Bir yandan da hızla Organizasyon Komitesi ve alt komiteler oluşturuldu. Bu hazırlıklarla birlikte kongrenin yapılacağı kongre

merkezi ve fuar alanları tekrar incelendi. Fuar alanı standlarının planlaması yapıldı.

Sosyal anlamda da çok ciddi görüşmeler yapıldı-yorken Covid-19 pandemisi baş gösterdi.

Kongrenin bilimsel programının yapılacağı Dicle Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi çeşitli büyüklüklerdeki altı salonu ve modern altyapısıyla TDB Kongresine ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor.

Dicle üzerindeki On Gözlü Köprü 1085 yılında Mervaniler döneminde yapılmış. Eski Silvan yolu üzerinde yer aldığı için Silvan Köprüsü olarak da adlandırılan köprünün yapımında bölgeye özgü bazalt taşı kullanılmış.

Bilimsel programın belli bir teması ya da sloganı olacak mı?

Bunun için çeşitli sloganlar üzerinde fikir yürütmekteyiz. Sanırım yakın zamanda karar vermiş olacağız.

Programın detayları netleşti mi?

Bilimsel programın detayları % 80 oranında netleşmişti. Ancak pandemi nedeniyle yurt dışından gelecek konuşmacılarımızda iptaller oldu. Bu konuyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

Bilimsel olarak 70'e yakın sunum, 20 adet workshop, interaktif sunumlar ve çeşitli sosyal paneller için gerekli görüşmeler yapılmıştı. Salgınla ilgili neredeyse her gün değişen protokoller var. Maalesef net bir düzenleme yapamıyoruz. Tüm bu olumsuzluklara karşın yine de bilimsel ve sosyal etkinliklerimizle meslektaşlarımızın karşısına dopdolu bir

'Hem dişhekimleri, hem de hastalarımız açısından pandeminin etkileri, bilinçlenme ve koruma yöntemleriyle yeni hasta muayene ve tedavi protokollerinin değerlendirildiği çalıştaylar eklemeyi planlıyoruz.'

programla çıkacağız.

Pandeminin kendisi de programda yer bulacak mı? 'Pandemi sürecinde infeksiyon kontrolü' ya da 'pandemi sürecinde hasta iletişimi' gibi başlıklar da düşünüyor musunuz?

Elbette ki bu konuyla ilgili özel bir konferans düşünüyoruz. Hem dişhekimleri, hem de hastalarımız açısından pandeminin etkileri, bilinçlenme ve koruma yöntemleriyle yeni hasta muayene ve tedavi protokollerinin değerlendirildiği çalıştaylar eklemeyi planlıyoruz.

Meslektaşlarımızın konu anlamında beklentileri hangi alanlarda yoğunlaşıyor? Programı hazırlarken bu beklentileri de hesaba katıyor musunuz?

Meslektaşlarımızın konu anlamında beklentileri ağırlıklı teorik bilgilerin olduğu sunumlardan ziyade daha çok dişhekimliğinde klinik uygulamalara yö-

nelik pratik bilgileri kapsayan sunumların olması yönünde. Programı hazırlarken bu beklentileri göz önünde bulundurduk.

Organizasyon komitesi ve bilimsel komite olarak bizler de sunumların branş dağılımlarıyla bu branşlardaki konu başlıklarının içeriğini bu beklentileri karşılayacak şekilde oluşturmaya çalıştık.

Kongrede yapılacak kurslarımızın içeriğinde de daha önce yapılmış kurslara taleplerin istatistiklerini ve kurslara duyulan memnuniyet derecelerini esas alarak bilimsel programı oluşturma yoluna gittik.

Expodental fuarı yine bilimsel programın bir gün öncesinden mi başlayacak? Firmaların ilgisi nasıl?

Dişhekimliği camiasının çok önemli bir paydaşı

Bugünkü Türkiye topraklarındaki ilk cami olarak bilinen Ulu Cami külliyesi iki cami (Hanefiler ve Şafiler Bölümü) ve iki medreseyi de kapsayan büyük bir yapılar topluluğu. Diyarbakır taş işçiliğinin de harika örneklerinden biri.

2015 yılında UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınan Diyarbakır surlarındaki burçların en eski ve en büyüğü olan 'Keçi Burcu' Mardin Kapısı'nın doğusunda yer alıyor (yanda). Diyarbakırlı Cahit Sıtkı Tarancı'nın şimdi müze olan evi Diyarbakır evlerinin özgün örneklerden biri (üstte).

düşünmekteyiz. Ancak, pandemiden yeni çıkmış olacağımızı da göz önünde bulundurarak çeşitli düzenlemeler yapacağız. Konferans ve kurslar için kullanacağımız salonlar çok geniş olduğundan fiziksel mesafeyi koruyarak oturma düzenleri oluşturabileceğimizi düşünüyoruz.

Kayıt ve sonrası uyulacak kuralları içeren broşürler hazırlanacak ve katılımcılara program içeriğiyle birlikte dağıtılacak. Kullanılacak cihaz ve ekipmanlar (mikrofon, bilgisayar, kulaklıklar vb.) hijyenik koşullarda sunulacaktır. Sürekli pandemi kurallarıyla ilgili bilgilendirmeler yapılacaktır.

olan ürün sağlayıcılarımız standlarımıza yoğun ilgi gösterdiler. Hatta ilk belirlediğimiz stand alanını yoğun talep üzerine iki katına çıkarmak zorunda kaldık.

Eylül 2019'da İstanbul'da yapılan 25. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nde fuar alanını gezerek hem firmalar hem de meslektaşlarımızla çeşitli görüşmeler yaptık ve fuarla kongrenin aynı gün başlayıp son gün sadece fuar olacak şekilde programın oluşmasının daha verimli olacağı konusunda fikir birliğine vardık. Büyük bir olasılıkla böyle bir uygulama değişikliği yapmayı düşünüyoruz.

'Pandemiden yeni çıkmış olacağımızı da göz önünde bulundurarak çeşitli düzenlemeler yapacağız. Konferans ve kurslar için kullanacağımız salonlar çok geniş olduğundan fiziksel mesafeyi koruyarak oturma düzenleri oluşturabileceğimizi düşünüyoruz.'

Meslektaşlarımıza bir mesajınız olacak mı?

Meslektaşlarımızı, bu Kongrenin Diyarbakır'da yapılması için çabalayan Diyarbakır Dişhekimleri Odası yönetimindeki genç arkadaşların heyecanına tanık olmağa davet ediyorum.

Pandemi sonrası yapmayı düşündüğümüz TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nde tüm kutuplaştırmaları boşa çıkaracak şekilde Türkiye'nin her bölgesinden meslektaşlarımızı, bu mesajı daha güçlü vermek adına Diyarbakır'a davet ediyorum. ○

Pandemi sonrası fiziksel mesafenin uzunca bir dönem korunacağı bir gerçek. Konferans ve kurslar için buna yönelik bir düzenleme yapmayı planlıyor musunuz?

Kongre tarihi ve pandemi sürecini yakından takip ediyoruz. İnsan sağlığını önceleyen bir sivil toplum örgütü olarak pandemi bitmeden veya insan sağlığını etkilemeyecek bir düzeye gerilemeden bu Kongreyi yapmayı doğru bulmuyoruz.

TDB'nin adına yakışacak şekilde ve bu sürecin sorumluluğunun bilincinde olup, bu kongreyi nasıl daha geniş katılımlı hale getirebiliriz diye

Bölgenin tarihsel merkezi olan Diyarbakır'ın canlı sosyal hayatı siyasi olarak en çalkantılı dönemlerde bile zayıflamadı.

TDB Kadın Dişhekimleri Komisyonu pandemide yaşanan sorunlara dikkat çekiyor

Pandemi ve kadın dişhekimleri

Covid-19 olarak adlandırılan yeni bir koronavirüs hastalığının yol açtığı salgın, çok kısa bir sürede pandemiye dönüşerek hayatın her alanını zorlaştırmıştır. Ülkemizde pandeminin olumsuz etkileri sağlık çalışanları üzerinde yoğunlaşırken kadın sağlık çalışanları üzerindeki etki çığ gibi büyümüştür.

Gerek pandeminin riskleriyle, gerekse kontrol edilmesi için alınan önlemlerin dayattığı yük ve filyasyonda verilen emeğin değersizleştirilmesiyle dişhekimleri zorlu günler yaşamaktadır.

Pandemi koşullarında hizmet sunarken her gün yaşadıkları duygusal ve fiziksel baskının ardından, okulsuz kalan çocukların eğitim takipleri, beslenme ve artan hijyen ihtiyacının karşılanması ve yoğunlaşan ev işleriyle uğraşmak zorunda kalan kadın sağlık çalışanları virüs bulaşma riski nedeniyle hiçbir şeye yetişememe duygusuyla tükenmişliğe sürüklenmiştir.

Tüm çalışma alanlarındaki dişhekimleri bu tükenmişlikten nasibini almıştır. Özelde kendi adına çalışanlar içinde de, özelde ücretli çalışanlar içinde de, kamuda çalışanlar içinde de en çok kadın dişhekimleri mağdur olmuş, çaresizlik, yorgunluk, güvensizlik ve tükenmişlik içinde, şiddete, mobbinge

ve ayrımcılığa maruz kalmışlardır.

Kadın Dişhekimleri Komisyonu olarak gerek sahada yaşadıklarımız, gerekse gözlemlediğimiz sorunlara dayanarak en çok etkilenmiş olacağımızı düşündüğümüz filyasyon çalışmalarında yıpranan bir meslektaşımıza ve Covid-19 hastalığını yaşayan özelde ücretli çalışan bir meslektaşımızla birer söyleşi yaptık. Dişhekimlerinin, özellikle de kadın meslektaşlarımızın yaşadığı zorlukları gündeme getirmeyi ve görünür kılmayı amaçlıyoruz.

Mesleki bağımsızlığımızı yitirdiğimiz, tükenmeye devam ettiğimiz bugünlerde mesleki dayanışmanın, örgütlenmenin önemini görüyoruz. Temennimiz, bu önemi her fırsatta vurgulayarak kadın dayanışmasının artması için Odalarda kurulacak Kadın Dişhekimleri Komisyonları ile sorunlarımızı toparlamak ve çözümleri ortaklaştırmaktır. Meslek örgütü içinde yerel komisyon çalışmalarının yanısıra toplumsal cinsiyet farkındalık artırma projeleriyle de kadın dişhekimlerine yönelen eşitsizlik, şiddet, taciz, ayrımcılık vb. mobbingin azaltılabileceğine olan inancımızla tüm meslektaşlarımızı selamlıyoruz.

TDB Kadın Dişhekimleri Komisyonu

Kamuda çalışan ve filyasyonda görev alan meslektaşımız:

Dişhekiminden ziyade ara eleman gibi çalıştırılıyor

Filyasyon çalışmalarına nasıl başladınız?

Mart ayında İl Sağlık Müdürlüğü'nden ani gelen bir görevlendirme yazısıyla ikametimden çok uzak bir ilçe sağlık müdürlüğünde filyasyon çalışmalarına başladım. Görev tanımım olmayan bir alanda görevlendirildiğim için çok tedirgindim tabii.

İlk etapta herhangi bir ön bilgilendirme yapılmadığı için sahada ne yapacağımı kulaktan kulağa söylentilerle öğrenmek durumunda kaldım. Covid tespitinde kullanılan PCR testi için semptomlu kişilerden sürüntü alacağımı öğrendiğimde ise, sahaya yabancı olan bir sağlık çalışanı olarak kendimi bir bilinmezliğin içinde buldum. Her gün değişen algoritmalar nedeniyle sürekli bir şeyler öğrenmek zorunda kaldım; kısa süreli, günlük eğitimlere ve yeni görevlere ayak uydurmakta ciddi anlamda zorlandım, zorlanıyorum.

Filyasyon çalışmalarında psikolojik

yük ve yorgunluk oldukça fazla. Kendi görev alanımdan koparılıp sınırları belli olmayan bir iş yükünün altında kendimi değersiz hissediyorum. Çünkü filyasyon malesef görevlendirilen kişilerin fikrinin alındığı bir alan değil. Sorumluluk alanınızın dışına çıktığınızda kontrolünüzü de kaybedersiniz. Bu nedenle sahada çalışırken oradan oraya sürükleniyoruz diyebilirim. Bu çok yıpratıcı, onur kırıcı ve yorucu.

Filyasyon görevi süresince, idari amiriniz ya da filyasyonda çalıştığınız kişilerden kaynaklı -kadın olmaktan ötürü- herhangi bir zorluk yaşadınız mı?

Buna cinsiyetten bağımsız olarak evet cevabını vermek isterim. Sahada filyasyon ekiplerine bir bütün olarak ciddi bir mobbing var. Mart ayında test için sürüntü alma ve temaslı takibiyle başlayan süreçte görevler aylar geçtikçe çoğaldı. TÜİK taraması için veri toplamaktan

covid(+) kişilerin ilaç kullanıp kullanmamasına karar vermeye, bu ilaçları evlere dağıtmaya, günün yarısını temaslı vaka araması yaparak geçirmekten temaslı/vaka izolasyonu için istirahat raporu yazmaya kadar çeşitlenen görevleri yapmak zorunda bırakılıyor. Ve filyasyon demek artık bunları çok çok hızlı yapmaya zorlanmak demek.

Gün içerisinde düşen vakaları en kısa sürede ve adreslerinde bitirme yüzdelere göre ilçe sağlık müdürlükleri tebrik ve teşekkür alıyor. Biz filyasyon ekipleri bunun için çok hızlı olmak zorundayız. Bu bizim üzerimizde ciddi bir baskıya neden oluyor.

Tüm vakaları adresinde kapatıp sıfırlayabilmek için günde 12-13 saat mesai yapmak zorundayız. Bu uzun mesailerde yemek ve dinlenme molası gibi haklarımız da karşılanmıyor. Son kertede diyebilirim ki halihazırda yapılan filyasyon halk sağlığı adına yapılan bir uygulama olmaktan çıkmıştır. İlçe

sağlık müdürlükleri arasında bir yarışa dönen filyasyon birinci basamak sağlık hizmeti eksikliğinde nitelikten çok niceliği önceleyen sağlıkta performans sisteminin bir yansıması olarak karşımıza çıkıyor.

Ek olarak, sahada bu görevleri yaparken ciddi anlamda kişisel koruyucu ekipman sıkıntısı da yaşıyoruz.

Cinsiyetinizden ötürü ayrımcılığa uğruyor musunuz, mesela söylemlerinizin daha az ciddiye alındığını düşünüyor musunuz?

Sahada genel olarak filyasyon ekiplerinin söylemleri ciddiye alınmıyor. Yaptığımız her öneri ve istek ekstra iş yükü olarak dönüyor malesef. Tüm bunlar sahadaki psikolojimi çok etkiliyor. Adeta etkisiz elemanlar, hatta göreve tahsis edilmiş robotlar gibi muamele görüyoruz. Bu çok yıpratıcı.

Filyasyonda işinizi yaparken ya da ulaşım sırasında -kadın olduğunuz için- güvenlik kaygısı yaşıyor musunuz?

Evet. Filyasyon mesaisi çoğu zaman gece geç saatlere kadar devam ediyor. İki kişilik ekipler halinde çalışıyoruz. İki kadın sağlıkçı olarak akşam saatlerinde filyasyon için sahaya çıktığımızda belirtilen adreslere giderken güvende olduğumuzu hissetmiyorum.

Hastalar tanımadıkları tulumlu kişileri kapılarında gördüklerinde tedirgin olabiliyorlar, bu tedirginlik sorulara agresif cevap verme şeklinde kendini gösterebiliyor. Hastanın tüm reaksiyonlarıyla kapıya giden sağlık çalışanları karşı karşıya kalıyor. Bu durumda kadın olduğum için çok daha tedirgin hissediyorum ve şiddete maruz kalma korkusuyla hemen işimi yapıp uzaklaşmak istiyorum.

Bunun dışında görevlendirildiğimiz kurumlar ikametimize uzak olmasına rağmen kurumlardan tarafımıza servis verilmedi. Kendi imkanlarımızla ulaşımımızı sağlıyoruz. Gece geç saatlerde işimiz bittiğinde toplu taşımayla evlerimize dönmek zorunda kalıyoruz.

Kişisel koruyucu ekipmanlar kadınlar için uygun mu sizce? Koruyucu ekipman kullanımında ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?

Bu soruya biraz da gülümseyerek hayır cevabını veriyorum. Tulumlar ve kullandığımız tüm kişisel koruyucu ekipmanlar erkek beden ölçüleri dikkate alınarak

yapılmış. Minyon kadın sağlık çalışanı olarak giydiğim en küçük beden tulum bile çok büyük geliyor, içinde kayboluyorum. Bu yürüyüşümü etkiliyor, işimi yapmamı zorlaştırıyor.

En çok zorlandığım N95 tipi koruyucu maskeler. Maske boyutları büyük olduğu için yüzüme tam oturmuyor. Tam olarak sarmadığından koruyuculuğu da eksik kalabiliyor. Kendimce önlem olarak içine normal cerrahi maske takıyorum. Böylece açıkta kalan yerleri kapatmaya ve tam adapte etmeye çalışıyorum.

Filyasyonda çalışmak özel hayatınızı nasıl etkiliyor?

Filyasyon sürecinin benim için en zor yanı belirsizlik. Yapılan işler bakanlığın algoritmasına göre aniden değişebiliyor. Birdenbire yeni yeni görev tanımları ekleniyor ve bunlara aynı gün adapte olmamız bekleniyor. Bir de çalışma saatleri fazla uzun ve yıpratıcı. Bu nedenle kendime yeterli vakit ayıramıyorum.

Filyasyon çalışması esnasında bulaşma riski sizi ürkütüyor mu?

Evet. Yaptığımız işte bulaşma riski çok yüksek. Kendimden ziyade evde birlikte yaşadığım risk grubunda olan kişilere hastalığı taşımaktan çok korkuyorum. Toplu taşıma kullandığımızda bulaş riski çok daha fazla oluyor.

Bulaşma riskinin yüksek olduğu bir alanda çalışmama rağmen rutin periyodik test yaptıramıyorum örneğin. Her yere elimde test tüpleriyle gidiyorken kendi bulaşma durumumu kontrol edememek ironik olduğu kadar bize verilen değeri ve sağlık çalışanı olarak sahada düşüğümüz durumu ortaya koyuyor. Yeterli ve nitelikli kişisel koruyucu ekipman ve rutin periyodik test taleplerimiz hep geçştiriliyor.

Bu süreçte seçmiş olduğunuz mesleğe dair keşkeleriniz oldu mu?

Üzülerek evet diyeceğim. Bu süreçte kamu dişhekimleri olarak çok yıprandık ve bu durum hâlâ devam ediyor. Mesleki sorumluluk alanım dışında, hiç bilmediğim işleri yapmak zorunda kalmak beraberinde özlük haklarının kaybını getirdi. Dişhekiminden ziyade kendimi Bakanlığın bir ara elemanı gibi hissediyorum. Çünkü bizler birinci basamak sağlık hizmeti eksikliğini tamamlayan personel olarak görev yapıyoruz filyasyonda. Kamuda belli bir çalışma saatim ve görev tanımım varken filyasyonda esnek ve uzun süreler çalışmak zorundayım.

Filyasyondan çıkıp ağız diş sağlığı merkezlerinin durumunu düşündüğümde ise yine kocaman keşkelerim var. Kamu dişhekimliğinde mevcut sistemle bir gelecek göremiyorum artık. Pandemiye özel bir revizyon yapılmadı örneğin hastanelerimizde. Havalandırma sistemlerimiz değiştirilmedi, oda koşullarımız aynı.

Filyasyondan döndüğümde belki Korona tam olarak bitmeden aynı şekilde çalışmaya başlayacağım. Açıkçası bu da beni korkutuyor. Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla birlikte gelen performans sistemi değişmedikçe mesleğime dair keşkelerim kaybolmayacak ne yazık ki.

Son olarak bizlere bir mesajınız var mı?

Pandeminin başından beri en çok yıpranan ve deyim yerindeyse hor kullanılan sağlık emekçilerinin bir grubuydu dişhekimleri. Sürecin en başında meslek tanımı ve sorumluluk alanı kontrolü üzerinden dişhekimlerini koruyabilecek bir söylem geliştirilemedi. Bunu Türk Dişhekimleri Birliği'nin kamudaki ayağının biraz eksik olmasına bağlıyorum.

TDB önümüzdeki süreçte, pandemiyle birlikte değişmek zorunda kalan kamuda ağız diş sağlığı hizmetlerinin nereye evrildiğini ya da evrilebileceğini öngören açıklamalar yapmalı. Sorumluluk alanlarımızın nerede başlayıp nerede bittiğini görmeli ve bu noktalarda ısrar etmeliyiz. Sorunları bütüncül, toplumcu bir sağlık sistemi çerçevesinde ele alabildiğimiz zaman yaşanan tüm bu aksaklıkları doğru yerden görebiliyoruz.

Genç bir dişhekimisi olarak umarım mesleğimin geleceği düşündüğüm kadar karanlık değildir diyerek umutlu cümlelerle bitiriyorum.

Covid-19 enfeksiyonu geçiren meslektaşımız:

Temaslı olanlara bile test yapılmadı

Öncelikle geçmiş olsun. Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

13 yıllık dişhekimiyim. Özel bir hastanede tam zamanlı çalışıyorum. Evliyim ve iki çocuğum var.

İşyerinizde ve özel hayatınızda salgına karşı ne gibi önlemler aldınız?

Pandemi döneminde Haziran'a kadar acil dışında hasta bakmadım. Haziran sonrasında bone, N95 maske, kalın siperlik, çift eldiven, forma üstüne tek kullanımlık cerrahi önlük kullanarak hasta bakmaya başladım.

Boş olduğum zaman 5-10 dakika N95 maskemi çıkarıp cerrahi maske taktım. Mümkün olduğu kadar günlük hasta sayımı azalttım. Hastalardan Covid-19 onam formu aldım. Hasta yakınlarını muayene odasına almadım. Bekleme odasındaki refakatçi sayısını hasta başına bir kişi olacak şekilde sınırlandırdım. Çalıştığım ünit sayısını artırdım. Yemekhanede bulaşma riskine karşı işyerimde öğle yemeği yemedim.

Özel hayatımda ise iş dışında sosyal hayata geçemedim diyebilirim. Arkadaşlarımla hiç görüşmedim. Çünkü çocuklarıma 65 yaş üstü anne ve babam bakıyordu ve onları korumak zorundaydım. Çocuklarım çok nadiren ve sakin zamanlarda dışarıya çıktılar. Dışarıda mutlaka maske taktılar.

Covid19 belirtileriniz nasıl başladı? Virüsün size nereden bulaştığını biliyor musunuz?

Virüsün nereden bulaştığını kesin olarak bilmiyorum. Şurada tedbirsizlik yaptım da virüsü kaptım diyeceğim bir durum olmadı. Aldığım önlemleri göz önüne aldığımında ancak viral yükü fazla olan bir hastadan dolayı enfekte olmuş olabilirim.

Belirtilere gelince önce migren benzeri baş ağrısıyla ve göz seçirmesiyle başladı. Ağrı kesicilere cevap vermeyen bir ağrıydı. Sadece bir gece hava çok sıcak olmasına rağmen çok üşüdüm ve titredim. O zaman şüphelerim arttı. Test yaptırmak istedim ancak ateş ve öksürük olmadığı için devlet hastanelerinde test yapmadılar. Böylece dört gün geçti. Dört günün sonunda koku duyum da kaybolunca özel bir hastanede muaye-

Pandemi sürecinin kahramanları arasında yer alan filyasyon ekiplerinde kamuda çalışan meslektaşlarımız da yer alıyor.

ne olup test yaptırdım. Ertesi gün test sonucum pozitif çıktı.

Test sonucunuz çıktıktan sonra takip süreciniz nasıl ilerledi?

Test sonucum sisteme düşünce il sağlık müdürlüğünden arandım. Yalnızca temaslı aile üyelerine karantina uygulandı. Filyasyon ekibi eve gelerek ilaç getirdi. Temaslı anne ve babam karantinaya alındılar. Ben de eşim ve çocuklardan ayrı olarak bir odada izolasyona aldım kendimi. Ailenin diğer üyelerine de test yapılmasını istedik ancak semptom olmadığı gerekçesiyle yapılmadı. Halbuki annemde semptomlar vardı ancak ateş olmaması nedeniyle test yapılmadı. Ertesi gün aile hekimimiz arayarak takibe başladı.

Hastalığınızın seyrini anlatabilir misiniz?

Test sonucum çıktıktan sonraki iki gün sadece baş ağrısı ve koku alamama vardı. Sonraki günlerde şiddetli halsizlik eklendi. Dördüncü günde görme alanımda siyah benekler ortaya çıktı. Beşinci günün gecesinde hiç uyuyamadım. Çünkü gözümü kapattığım anda apne benzeri solunum sıkıntısı yaşıyordum. Sabaha karşı nabzımda da düzensizlikler olmaya başladı.

Ambulansla özel bir hastanenin acil servisine gittim. Burada alınan tomografide akciğerlerde tipik Covid-19 görüntüsü belirlendi. Doktorum bu koşullarda hastaneye yatmam gerektiğini ancak yer olmadığını belirtti. Tedavimi düzenleyip eve gönderdi. Sonraki birkaç gün nefes darlığım devam etti, halsizliğim arttı.

12. günde daha iyi hissetmeye başladım. Ancak hala çok halsizdim. Evin içinde yürürken bile yoruluyor ve çok terliyordum. Hastalığın yaklaşık 14. gününde yani karantinanın sonunda koku duyum gelmeye başladı.

Karantina sonunda işinize dönebildiniz mi?

14 gün sonunda işe gidecek kadar iyi değildim. Az bir eforla nefes nefese kalıyordum. Her fırsatta yatıyordum. Toplamda üç hafta çalışmadım. Ancak kendimi iyi hissederek çalışmam 1,5 ayımı aldı diyebilirim. Baş ağrısı şikayetim 1,5 ay sonunda geçti.

Bu süreçten ailece psikolojik olarak nasıl etkilendiniz?

Oğlum duyunca çok şaşırды, inanamadı. Kızım çok ağladı, kabullenmek istemedi. Kendi aralarında annemiz ölebilir diye konuştuklarını duyuordum. Maskemi

takip gün içinde 1-2 kez uzaktan onları görüp konuştum. Bu onları da beni de zamanla rahatlattı.

Hastalığın psikolojisi çok kötü her gün farklı bir semptom ortaya çıkıyor. İyileşeceğim derken tekrar kötü oluyorsunuz. Yaşlı anne ve babamı enfekte etmiş olmak beni çok üzdü. Sanırım moral bozukluğu iyileşme sürecini de olumsuz etkiledi. Neyse ki şu an hepimiz iyiyiz.

Temaslı olduğunuz kişilere test yapıldı mı?

Hayır, kimin enfekte olup olmadığını öğrenmemiz bir haftamızı aldı. Ateş ve öksürük olmadığı için test yapılmadı. Annemin durumu kötüleşince karantinada olmasına rağmen mecburen kendimiz aracımızla gidip özel hastanede test yaptırdık ve pozitif çıktı. Zaten aynı

'Biz sağlık çalışanıyız, şüpheli durumda teste ulaşmamız bu kadar zor olmamalı. Sağlık çalışanlarına rutin test yapılmalı. Temaslı takibinde semptom olsun olmasın, asemptomatik vakaları bulup izole etmek için herkese test yapılmalı.'

gün hastaneye yatışı yapıldı. Durum böyle olunca aramadığımız yer kalmadı ve zor da olsa diğer aile üyeleri için test yapılmasını sağladık. Babam ve oğlumun da pozitif olduğunu öğrendik. Beraber çalıştığım yardımcım da temaslı sayılmadığı için kendisi gidip özel bir hastanede test yaptırdı neyse ki sonuç negatif çıktı.

Test konusunda sizce nasıl işleniydi süreç?

Öncelikle biz sağlık çalışanıyız, şüpheli durumda teste ulaşmamız bu kadar zor olmamalı. Sağlık çalışanlarına rutin test yapılmalı. Temaslı takibinde semptom olsun olmasın, asemptomatik vakaları bulup izole etmek için herkese test yapılmalı. Mesela babam ve oğlumda hiç semptom olmadı ama testleri pozitif çık-

tı. Başlangıçta öğrenseydik oğlumun da izole ederdik eşim ve kızımın birarada bulunmazdı. Zaten daha sonra yaptığımız antikor testiyle kızımın da asemptomatik covid geçirdiğini öğrendik.

Pandemi süreci önlemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sağlık çalışanları yorgun, tükenmiş durumdalar. Bu süreçte hiç olmazsa maddi olarak sağlık çalışanları motive edilmeli. Sağlıkta şiddete de ciddi yaptırımlar gelmeli ki kendilerini güvende hissetsinler.

Filyasyon ekibinin yönetiminde ve temaslı takibinde ciddi sorunlar var. Bu hastalığı ancak sıkı bir filyasyonla kontrol altına alabiliriz. Pandemi döneminde kurallar belirlenirken, yasaklar konurken gerekçeleri ve uyulmaması durumunda oluşacak sorunlar net ve gerçekçi olarak halka anlatılmalı. Halkın aklında soru işareti kalmamalı ki kurallara uyum tam olsun.

Son olarak tüm meslektaşlarımdan ricam, lütfen muayene bile yapacak olsanız kişisel koruyucu ekipmanlarınızı tam olarak kullanın.

Prof.Dr. Saadet Gökalp:

'Sınıfta kaldığım için profesör olabildim'

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi sonradan İstanbul Ü. Dişhekimliği Fakültesi'ne dönüşecek 'Dişçi Mektebi'nden 55 yıl sonra 1963'te kurulan, Türkiye'nin ikinci dişhekimliği fakültesi. Fakülte'ye ikinci yılında kaydolup emekli olduğu 2014'e kadar 50 yıl boyunca emek veren hocamız Prof.Dr. Saadet Gökalp'le bu 50 yılı konuştuk. Söyleşimizin arka planında hem Hacettepe'nin hem de dişhekimliğinin kabuk değişimi yer aldı. Dişhekimliğiyle geçen yarım yüzyıldan son derece memnun olduğunu aktaran Gökalp, Türkiye'de bir ilk olan 'Türkiye Ağız Diş Sağlığı 2004' çalışmasından ise hayatımın projesi diye bahsediyor.

Biraz kendinizden bahseder misiniz?

Trabzon Sürmeneli bir ailenin çocuğuyum. Vakfikebir'de doğdum, ilkokulu Safranbolu'da okudum. Babam hukukçuydu. Normal teamüller gereği bir il merkezine hakim olarak atanması gerekirken dönemin iktidarına yakın olmadığı için Safranbolu gibi küçük bir ilçeye atanmıştı. Ama bu bizim için büyük bir şans oldu, çocukluğumuzun en güzel günlerini Safranbolu'da geçirdik.

Babamın görevi nedeniyle eğitim hayatım farklı kentlerde geçti, ortaokul ve liseyi de Ankara Cumhuriyet Lisesi'nde tamamladım. Cumhuriyet Lisesi de eğitimimin kıymetli bir parçasıdır. Çok iyi bir eğitim aldık; sınıfın

tamamına yakını ODTÜ ve Hacettepe'yi kazandı.

Benim büyük şansım, mezun olacağım yıl Hacettepe'de dişhekimliği bölümünün açıldığını duymuş olmamdır. O yıllardaki sistemle ODTÜ'nün de sınavını kazanmıştım ama dişhekimliğini tercih ettim. Hacettepe Dişhekimliği 1963'te ilk öğrencilerini almıştı, ben de ertesi yıl 1964'te kaydoldum. Kampüs o zaman da Sıhhiye'deydi, binalar eklene eklene, yenilene yenilene büyüdü ve ben 50 yılımı o kampüste geçirdim.

ODTÜ'ye değil Hacettepe'ye girmemin bir nedeni de abimdir. O ODTÜ'de okuduğu için beni pek yanında istememişti! Üç kardeş, birimiz ODTÜ, birimiz Hacettepe, birimiz

de Ankara Üniversitesi'ni bitirdik. Babam Ahmet Salih Çebi iyi bir hukukçuydu, son olarak Anayasa Mahkemesi üyeliğinden emekli oldu. Annem Remziye Çebi ev kadınıydı, onun fedakarlığı ve dayanıklılığı sayesinde bu kadar başarılı olabildik. Üç çocuklarını da böyle yetiştirdikleri için her ikisine de şükran borçluyuz.

Kaç öğrenci alıyordu Hacettepe o yıllarda?

Biz 30 öğrenci başlamıştık, 16 kişi mezun olduk. Uzun yıllar boyunca da 30 öğrenci almaya devam etti Hacettepe. Sınıf arkadaşlarımızdan biri sonradan TDB Genel Başkanı olarak Türkiye'de meslek birliği başkanı olan ilk kadın ünvanını alan Eser Cila-

sun'du. Yine, ModernFolk Üçlüsü'nden Ahmet Kurtaran bizim sınıf-tandı. Hem Hacettepe'de hem de diğer fakültelerde öğretim üyesi olan birçok arkadaşımız çıktı.

Bizim laboratuvarımızda bir gitar vardı mesela, ilgili olan bir eline alır, bir iki tınırdatır devam ederdi. Çok sıkıldığımızda birisi bir şarkı başlatır, herkes eşlik eder, bu arada protetzler temizlenir falan...

Siz başladığınızda Hacettepe fakülte haline gelmiş miydi?

Aslında biz girdiğimizde Hacettepe bağımsız bir üniversite değildi; 1961'de Ankara Üniversitesi'ne bağlı 'Hacettepe Sağlık Bilimleri Yüksekokulu' olarak kurulmuştu,

Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Diş Hekimliği Yüksek Okulu eğitim kadrosu: (Ayaktakiler, soldan sağa) Prof.Dr. Sungur Güvener, Prof. Dr. Övün Güvener, Prof.Dr. Oktay Kural, Prof.Dr. Yüksel Noras, Prof.Dr. Erdoğan Turgut, Prof.Dr. Erdem Yarkut, Prof.Dr. Aytekin Bilge, Prof.Dr. Serpil Aytan, Prof.Dr. Gönül Alpaslan, Prof.Dr. İbrahim Etikan, (oturanlar) Prof.Dr. İlhan Aran ve Prof.Dr. Gürhan Çağlayan.

Hacettepe Ü.D.F. Restoratif Diş Tedavisi çekirdek kadrosu: (ayaktakiler, soldan sağa) Prof.Dr. Sevil Gürkan, Dr. Ferid Müftü, Prof.Dr. Hülya Köp-rülü, Alev Önen, (oturanlar) Prof.Dr. Saadet Gökalp, Prof.Dr. İlfer Söy-lev, Prof.Dr. Yüksel Noras, Prof.Dr. Gönül Alpaslan, Berrin Dayangaç.

1963'te de **Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi** haline gelmişti. Hacettepe'nin bağımsız bir üniversite olması 1967'dedir. Biz o Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı **'Diş-hekimliği Yüksekokulu'**ydük. İlk ikibuçuk yılı Tıp öğrencileriyle birlikte okurduk. Müdürümüz de **Prof.Dr. Erdem Yarkut**'tu.

Çok da sıkı bir eğitim veriliyordu; ikinci yıl ben evdeki sağlık sorunlarının da etkisiyle sene tekrarı yapmak zorunda kaldım. Bu da benim açımdan olumlu bir sonuç yarattı ve orayı müthiş sağlam bir altyapıyla geçtiğim için akademik hayatıma önemli bir katkısı oldu.

Hep çalışkan bir öğrenci olarak sınıfta kalmanın üzerimde yarattığı moral etkiyi tahmin edebilirsiniz. Ama babam "sen elinden geleni yaptın, her şeyde bir hayır vardır" diyerek beni teselli etmişti. Dolayısıyla ben altı yıllık dişhekimliğinden yine altı yılda mezun oldum ama bitirdiğim 1970 yılında Hacettepe hâlâ yüksekokul olarak geçiyordu.

Sınıfta kaldığım için profesör olabildim diyebilirim; geçen arkadaşlarımıza fakülteden kadro verilemedi. Akademiyi seçen arkadaşlarımız profesörlüklerini tıp dallarında aldılar. Bizim mezun olduğumuz yıl ise birdenbire kadrolar açıldı ve çoğumuz okulda kalabildik.

ikibuçuk yıl da patolojiden fizyolojiye bütün derslerimizi tıpla birlikte aldığımız için bugün hala 40. yıl gibi etkinliklerimizi tıptan arkadaşlarımızla birlikte düzenleriz.

Hacettepe Dişhekimliği'nin ilk 10 yılı bu açıdan farklı, entegre bir eğitim modeliyle devam etmiştir. Bu çok yönlü eğitimin fay-

olduğumuzda dekanlığa atanmıştı, Protez'in başında **Aytekin (Bilge)** Bey vardı, Tedavi'nin başında **Yüksel (Noras)** Hanım vardı, Pedodonti-Ortodonti birlikteydi, başında **Engin (Üsmen)** Bey vardı, Periodontoloji'yi **Gürhan (Çağlayan)** Bey kurmuştu, Ortodonti'yi **Serpil (Aytan)** Hanım kurdu, 1976'da da Endodonti **İbrahim (Etikan)** Bey tarafından kuruldu.

Fiziki koşullar nasıldı?

Türkiye'de dönem 2'de fantomla başlayan ilk dişhekimliği fakültesi bizdik. Şimdiki fantomlarla karşılaştırılmaz tabii ama o günkü imkanlarla yeterli bir laboratuvarımız vardı ve o sayede ağızda çalışmayı öğrendik. Fakülteyi kuran ilk ekibe çok büyük saygım var. Birbirleriyle iyi anlaşarak, kavga etmeden, bildiklerini son zerresine kadar aktarmaya çalıştılar. Gece çeviri yapıp ertesi gün ders anlattıklarını biliriz; çoğu çok genç bilim insanlarıydı çünkü. Onların bu çabalarıyla çok iyi bir eğitim aldığımızı düşünüyorum. →

'Fakülteyi kuran ilk ekibe çok büyük saygım var. Birbirleriyle iyi anlaşarak, kavga etmeden, bildiklerini son zerresine kadar aktarmaya çalıştılar. Gece çeviri yapıp ertesi gün ders anlattıklarını biliriz; çoğu çok genç bilim insanlarıydı çünkü.'

Akademik kadro yeterli miydi?

Henüz yeterli öğretim görevlisi olmadığı için fizik, kimya gibi temel bilimleri Ankara Üniversitesi'nin hocalarından öğrendik. Tıpla ortak derslerimizi tıp hocalarından alıyorduk ve gerçekten çok iyi bir eğitim kadrosu vardı.

Dişhekimliği hocalarımızın çoğu Almanya'da doktoralarını yapmış çok genç öğretim üyeleriydi. Biz o yüzden biraz Alman ekolü gibi yetiştik. İlk

dalarını gördük tabii. Doktora sonrası İskoçya'ya gittiğimde laboratuvarı yaptıklarım üzerine 'sen bunları nerede öğrendin' sorusuna sık sık maruz kaldığımı hatırlıyorum.

Eğitim kadrosundan hatırladığınız isimler?

Hatırladığım derken, hiçbirini unutamam zaten. Size verdiğim siyah beyaz fotoğrafta da büyük kısmını görebilirsiniz. Cerrahi'nin başında Erdem Bey (Yarkut) vardı, Fakülte

'Hayatının en önemli projesini gerçekleştirebilen şanslı insanlardan biriyim ben. Türkiye Ağız Diş Sağlığı Profili çalışmasını 2004'te yaptık ve maalesef hâlâ ikinci bir örneği yapılmadı.'

Öğrencilik yıllarınız gençlik hareketlerinin en yoğun olduğu yıllara denk geliyor; nasıl hatırlıyorsunuz o dönemi?

Kurşunlanmaların olduğu bir süreçti, arkadaşlarımızdan gözaltına alınan, tutuklananlar olduğuna tanık olduk. Benim İngiltere'de olduğum 1976-77 döneminde Fakülte'de boykot yapılmış ve bir yıl eğitime ara verilmişti.

Üniversitede kalmaya, akademisyen olmaya nasıl karar verdiniz?

Ashına bakarsanız hiç de akademisyen olmaya niyetli değildim. O kadar yorulmuştum ki 48 kiloya kadar düşmüştüm ve 'bu Hacettepe yolunu daha da yürümey' diyordum. Muayenehane açmayı düşünüyordum. Hatta muayenehanemin girişi bir sanat galerisi gibi olacak hayalleri kuruyordum; hiçbirisi olmadı. Tedavi bölümünde asistan olan ablalarım ve Yüksel Hanım benim bölüme girmemi istediler, sınavı da kazandık. Özellikle Hacettepelileri almak istediklerinden bizim mezunlardan istekli olanların hemen hepsi fakülte'de kaldı. Ben de kendimi sınama amacıyla

girmiştim, kazandıktan sonra da ashında aklım periodontolojideydi. Gürhan ağabey henüz kurmamıştı bölümü ama orada daha tıbbı yakın araştırmalar yapabileceğimi düşünüyordum.

Mezuniyet törenimizde Fakülte'ye kabul edildiğim kulağıma fısıldandı! Bölümümüzü sonradan seçtiler, o anda sadece Fakülte'ye alındığımız açıklandı.

Bugün baktığımda Tedavi'ye girmekle çok iyi ettiğimi düşünüyorum. Çok iyi karakterli bir hocamız, çok birbirine düşkün bir ekibimiz vardı. Huzurlu bir akademik çalışma ortamında geçirdik yıllarımızı. Hocamız Yüksel Noras'ı çok erken kaybettik; o da 1980'de seçimle dişhekimliği fakültesi dekanlığına gelmiş ilk kadındır.

Akademi hayatı nasıl geçti?

Doktora sırasında tezimiz için bile kesinlikle klinik saatlerin de hiçbir yere gidemezdik. Klinikte takım elbiselerle, tertemiz önlüklerle, saçımız

bağlı şekilde çalışabiliydik ancak. Teker teker kontrol edildik. Tezlerimizi hep klinik saatleri dışında yaptık. Zorlu bir doktora sürecinden geçtik yani. Alman ekolü olduğu için biraz fazla titizdiler. Nihayetinde 73'te doktoramı tamamladım, 79'da da doçent oldum.

Arada doktora sonrası çalışması için İngiltere'ye gittiniz...

Ashında İskoçya'ya gittim, bir yıl kadar Glasgow Üniversitesi'nde çalıştım. Ertesi yıl Hacettepe'de boykot nedeniyle eğitime ara verilince bana da 'dön' dediler, çünkü bütün hasta yükü diğer arkadaşların sırtına binmişti.

Glasgow Üniversitesi ağız diş sağlığı alanında köklü bir üniversitedir. İskoçya'da eski dönemlerde halkın ağız diş sağlığı göstergeleri çok kötü durumdaymış. Soğuk bir ülke olduğundan karbonhidrat ağırlıklı beslenmenin ve tabii o dönemlerdeki yoksulluğun sonucu olarak oldukça kötüymiş dişleri. Hatta, evlenen kızlara çeyiz olarak total protez verildiği söylenir. Dolayısıyla ağız diş sağlığına ilişkin ilk çalışmaları yapan yerlerden biridir Glasgow Üniversitesi. Ben 'toplum ağız diş sağlığı' kavramını orada öğrendim. Bir yıl kaldım ama onlar da sağolsunlar hiç beni ötelemediler, araştırmalarına, makalelerine kattılar.

Muayenehaneniz oldu mu?

Bizim fakültede ilk yıllarda hiçbir çalışma arkadaşımızın muayenehanesi olmadı. 80'li yıllardan sonra ise bu durum yavaş yavaş değişmeye başladı. Ben de başlangıçta muayenehane hayalleri kurmama rağmen geçen yıllar içinde buna uygun olmadığımı farkettilim. Zaten iki işi bir arada yapabilen birisi değilim. En büyük meziyetim okuyup yazmak; hâlâ da okuyup yazıyorum. Bir şeyler anlatmak, bildiğimi aktarmak en büyük tutkum oldu hep.

Ben muayenehanecilik yapmadım ama muayenehanelerin önemli bir boşluğu doldurduklarımı düşünürüm. Öte yandan, fakülte'dekilerin muayenehanecilik yapmasının ikili bir durum doğurduğunu da belirtmem lazım. Birisi sabahtan akşama →

Türkiye Ağız Diş Sağlığı Profili-2004 Çalışma Grubu: (Soldan sağa) Şengül Ünlüer, Saadet Gökalp, Meryem Tekçiçek, Bahar Güçüz Doğan (Atilla Berberoğlu fotoğrafta yer almıyor).

kadar çalışırken diğeri yarım gün bile zor geldi; bu da aidiyet duygusunu zayıflattı.

Bütün zamanınız fakültede geçmesine rağmen eşinizi başka bir alandan seçmişsiniz...

Evet, etrafımdakiler beni evlenmeyecek biri gibi görürlerdi. Hatta yıllığa benim fotoğrafımın altına “aşk grafiği olmayan biri” diye yazmıştı bir arkadaşım. Ama 1984’te Ahmet’le evlendik. O da ODTÜ’de Fizik bölümünde öğretim üyesiydi. Ben o sıralarda doçenttim, uzun süre profesör kadrosu için bekledim, nihayetinde de 88’de profesör olabildim.

2004’te yayımladığınız ‘Türkiye Ağız Diş Sağlığı Profili’ hala önemini koruyan bir çalışma. Bu projenin ortaya çıkışından biraz bahsedermisiniz?

Hayatının en önemli projesini gerçekleştirebilen şanslı insanlardan biriyim ben. Bizim fakültede halk sağlığı derslerini benim sınıf arkadaşım Bihter Günerkan verirdi. Tıp fakültesinde halk sağlığında profesör olan tek dişhekimiydi. 2000 yılında o emekli olduğunda toplum ağız diş sağlığı derslerini benim vermeme istediler. Bihter beni bir süre hazırladı ve ben bu dersleri vermeye başladım.

Bir konu hakkında bir şey sormak için Halk Sağlığı bölümünü aradığımda epidemiyolog **Bahar Güçüz Doğan**’la tanıştık ve o telefon konuşmasında ikimizin de hayalinin saha çalışması olduğunu gördük. Bütün hazırlıklarımızı yaptık ama projemiz Üniversite Kurulu’ndan döndü. Sonra Rektörü-

Fotoğraf: Yaşar Öztürk

50 yılını üniversiteye veren hocamız Prof. Dr. Saadet Gökalp’in eşi Ahmet Gökalp de ODTÜ’den emekli bir fizik profesörü.

müz rahmetli **Tunçalp Özgen** ‘gayret edin, bir daha başvurun’ dedi ve başvurumuz neticesinde bu kez kabul edildi. Uzun yazışmalardan sonra Sağlık Bakanlığı’na da ikna edebildik. TÜİK bir örnek-

katılım oldu ve büyük bir fedakarlıkla çalıştılar.

Zorlu bir çalışmaydı, çalışmayı çok benimseyen, bize yardımcı olmak için elinden geleni yapan sağlık müdürlükleri de oldu, kapılarında bekletenler

‘Muayenehanelerin önemli bir boşluğu doldurduklarını düşünüyorum ama fakültedekilerin muayenehanecilik yapmasının ikili bir durum doğurduğunu da belirtmem lazım.’

lem oluşturdu ve hangi bölgelerde hangi illerde hangi mahallelerde hangi gelir gruplarına ait evlere gideceğimiz belirlendi. Anketör olarak görev almak üzere öğrencilere çağrı yaptık. Özellikle son sınıflar ve dönem 4 öğrencilerinden yoğun bir

de oldu. Ama biz inatla, zaman zaman kavgayla zaman zaman sevimlilikle bu çalışmayı tamamladık. Çalışmanın saha kısmı yaklaşık altı ayımızı aldı. Sonrasında verilerin girilmesi, çalışmanın yazılması yine yoğun bir emekle tamamlandı ve sonunda

çalışmamızı Üniversiteye sunduk.

Bu çalışma uzun yıllar da kullanıldı değil mi?

Başka bir çalışma yapılmadığı için evet. Ama bundan övünç duymuyorum ben. 2014’te biz tekrar bir çalışma hazırladık, 10 yılda bir tekrarlanması gerekiyordu çünkü. Sağlık Bakanlığı o çalışmamızın metnini bizden aldı fakat sonuç çıkmadı. Çünkü bu akademik bilgiyle olabilecek bir şey. Bizim çalışmamızın da eleştirilebilecek yanları vardır. Ancak örnekleme iyi seçilmiş bir çalışmaydı. Hacettepe Çalışma Grubu Ödülü’nü almaya hak kazandı ve önemli dergilerde birçok yayın yapılabilirdi.

Biz bu röportajı yaparken yenileri açılmadıysa dişhekimliği fakültesi sayısı 97’ye, eğitim verenlerin sayısı da 79’a çıkmıştı. Bu artışı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Korkunç bir şey tabii. Avrupa’da dişhekimliği fakülteleri kapanırken, hele de eğitimin online verilmek zorunda kalınacağı günlerde kalitenin ne düzeyde kalacağını tahmin etmek çok zor.

Geriye dönüp baktığınızda hayıflandığınız bir şey var mı?

Elimden geldiği kadar insanlara hizmet ettim; hiç insan ayırmadım. Çok yorulduğum dönemler oldu ama dişhekimliği ve Hacettepe bana çok şey kattı. Böyle bakınca hayıflanacak bir şey görmüyorum.

Son söz olarak da benim mottoyla bitirmek isterim: Güçlü bir geçmiş geleceğe bakmak için iyi bir temeldir. ○

BEGO Varseo XS

ve reçineleri

Bego tarafından dental kullanım için özel olarak tasarlanmış Varseo XS 3D printer ve reçineleriyle artık kalıcı kron üretimi mümkün.

Varseo XS

- ▶ Kompakt, DLP, olağanüstü ayrıntı doğruluğunda, yüksek çözünürlüklü,
- ▶ Malzeme sayısından bağımsız 30 mm/saat üretim hızı

- ▶ Çıkarılabilir haznesi ile kolay malzeme değişimi.

VarseoSmile Crown plus

- ▶ Kalıcı tek kronlar, inlay, onlay ve kaplamaların üç boyutlu baskısı için kullanılan 7 Vita klasik renklerinde, seramik dolgu hibrit malzemeden üretilmiş kalıcı kron reçinesidir.
- ▶ Özel olarak geliştirilmiş parametreleri ile hassas üretim, mükemmel oturuş
- ▶ Düzenli kullanımla karıştırma veya çalkalama gerektirmez
- ▶ İla tıbbi cihaz sınıfındadır.

Hastalarınız için avantajları:

- ▶ Dengeli opaklık ve yarı saydamlık oranları sayesinde estetik görünüm
- ▶ Oldukça düşük su emilimi sayesinde renk eşitsizlikleri ve yıpranma karşıtıdır

- ▶ Pürüzsüz yüzeyi sayesinde minimum plak birikimi
- ▶ Düşük soğuk / sıcak hassasiyeti
- ▶ Antagonist dostu malzeme - implant destekli kuronlar için idealdir
- ▶ Yüksek biyouyumluluk - sitotoksik, genotoksik, toksik, tahriş edici veya hassaslaştırıcı değildir.

VarseoSmile Temp

- ▶ Geçici kron ve köprü restorasyonları, inlay, onlay ve kaplamaların 3D baskısı için VITA klasik renklerinde üretilmiş geçici reçinedir
- ▶ Son derece kısa üretim süresi ve düşük malzeme tüketimi
- ▶ Yüksek biyouyumluluk
- ▶ İla tıbbi cihaz sınıfındadır.

www.bego.com.tr

Charisma ONE

Restoratif dolgu materyali

Charisma Diamond/Topaz One gelişmiş mekanik ve estetik özelliklere sahip, günlük vakaların neredeyse tamamı için gerçekten universal renk çözümleri sunan restoratif dolgu materyalidir.

Adaptive Light

Matching (adapte edilen ışık uyumu) teknolojisi tek renk kullanarak doğru rengi yakalamanızı sağlar. Adaptive Light Matching teknolojisi ışık kırılmalarından yardım alarak uygulama bölgesindeki komşu dişlerin rengini yansıtarak her zaman doğru rengi doğal görünümle yakalamanızı sağlar.

Charisma Diamond/Topaz ONE, temel restorasyonlar için A1'den D4'e kadar her türlü diş rengine uyum sağlar. Bu sayede renk seçmek, eşleştirmek ve skala kullanmaktan kurtulup klinikte en çok önemli olan zamanınızı geri kazanabilirsiniz.

Charisma Diamond/Topaz ONE kremi ve stabil yapısı sayesinde restorasyonlarınızda uygulama kolaylığı sağlar. Yenilenmiş Charisma formülü sayesinde kolay cilalamayı mümkün kılarak uzun süreli ve yüksek parlaklıkta restorasyonlara erişmenizi sağlar.

Charisma Diamond/Topaz ONE 1x4 gr şırınga olarak ya da Charisma ONE Kit olarak, 2x4 gr şırınga + 1x4 ml Gluma Bond Universal içeriği ile satışa sunulacaktır.

www.kulzer-turkey.com

SVG Akıllı Gözlük Sistemi

Etkili, yenilikçi, ergonomik

ABDental'in dişhekimlerine sunduğu yüksek teknoloji ürünü SVG (Smart View Glasses) akıllı gözlük ağız içi tarama yaparken büyük kolaylık sağlıyor.

SVG akıllı gözlük tarama yaptığınız esnada kablosuz bağlantıyla bilgisayar ekranında gördüğünüz anlık tarama görüntülerini eş zamanlı olarak gözlük ekranına yansıtıyor. Böylece dişhekimleri tarama yaparken bilgisayar ekranını görmek için ideal pozisyonunu değiştirmek zorunda kalmıyor.

SVG gözlüğün kumandası ile ister mouse gibi kullanarak isterse kumanda üstündeki butonlardan yararlanarak taramış olan görüntünün kontrolü sağlanabilir.

Taramada eksik kalan alanları anlık olarak görür ve tamamlar. Böylece hata payınız en aza indirgenmiş olur ve hassasiyeti daha yüksek bir tarama yapabilirsiniz. Si-OLED(Silikon-Organik ışık yayan diyot) ekranı sayesinde göze zararı yoktur.

Dilerseniz eğlence modunu açarak tedavi sırasında film, tanıtım videosu vb. izleterek hastanızı rahatlatabilirsiniz.

www.abdental.com.tr

Savaş sonrası Japonyasından bir aşk öyküsü

Bu sayımızda 2010'lardan itibaren Türkiye'de de hatırı sayılır bir okur kitlesi edinen Murakami'nin *Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında* romanından bir pasaj aktarıyoruz.

Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında

Haruki Murakami

Çev: Pinar Polat

Doğan Kitap

A dı İzumi'ydi. İlk konuştuğumuzda ona *ismini sevmelisin* demiştim. Japonca "dağ pınarı" demek. *Salla hadi baltayı, çıksın peri dışarı* dedim, bir masalı hatırlayarak. Güldü. İzuli'nin kendisinden üç yaş küçük bir kız kardeşi ve beş yaş büyük bir abisi vardı. Babası dişçiydi, müstakil bir evde –hiç şaşırmadım– yaşıyorlardı ve bir köpekleri vardı. Karl adında bir Alsas çoban köpeği, adı **Karl Marx**'tan sonra koymuşlar, ister inan ister inanma. Babası, Japon Komünist Partisi üyesiydi. Allah'tan dünyada komünist dişçiler var, ama hepsini toplasan muhtemelen dört veya beş otobüs eder. Bu nedenle, bu kadar nadir görülen bu adamlardan birinin benim kız arkadaşımın babası olmasının oldukça garip olduğunu düşündüm. İzumi'nin annesiyle babası tam birer tenis fanatığıydı ve her pazar ellerinde raketler, tenis kortunun

yolunu tutarlardı. Komünist, dişçi ve tenis düşkünlüğü – ne sıradışı bir kombinasyon! İzumi'nin politikaya pek ilgisi yoktu ama anne babasını seviyordu ve bir tur tenis oynamak için sık sık onlara eşlik ederdi. Benim de oynamam için ısrar etmişti ama tenis bana göre değildi.

Tek çocuk olduğum için bana imreniyordu. Ne abisi ne de kız kardeşiyle iyi anlaşabiliyordu. Ona göre kardeşleri, bir daha asla görmeyecek olsa da dert etmeyeceği bir çift geri zekalıydı. *Ben hep tek çocuk olmak istedim, diyordu, o zaman istediğimi yapardım, nereye dönsem beni rahatsız edecek birileri olmazdı.* (...)

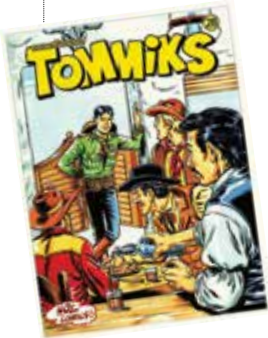

Haruki Murakami

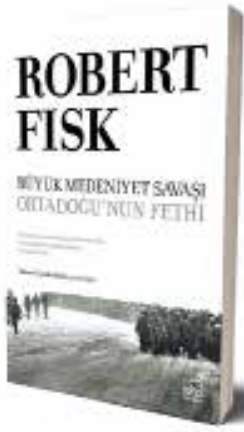
1949 yılında Japonya'nın Kyoto kentinde dünyaya geldi. Babası bir Budist din adamı olan **Murakami**'nin ilk kitabı *Rüzgârın Şarkısını Dinle* Gunzou Edebiyat Ödülünü kazandı (1979). Fakat yazarı dünyaya tanıtan ve kendinden söz ettiren kitabı 16 dile çevrilen *İmkânsızın Şarkısı* (1987) oldu. 1992'de kısa romanı *Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında* yayımlandı. Amerikan kültürünün etkisi altında kaldığı ve aşırı Batıcı olduğu eleştirilerine maruz kalan Murakami yine de Japonya'nın 20. yüzyıldaki en büyük yazarlarından biri olarak kabul ediliyor.

Çizgi romanlarda dışhekimliği

Çocuklukları, ilk gençlikleri 70'li, 80'li yıllara denk gelenler Tom Miks'i iyi hatırlar. İki arkadaşı 'Doktor' Sallaso ve Konyakçı'yla olan maceralarının birinde 'Doktor', Napolyon'un ağrıyan dişinin tedavisiyle görevlendiriliyor...

* Dışhekim, TDBD Yayın Kurulu üyesi, nesedu@hotmail.com

Robert Fisk
İthaki Yayınları
Çev: Murat Uyrukulak
936 s.
1. baskı 2020

Büyük Medeniyet Savaşı

Ortadoğu'nun Fethi

Batı basınında Ortadoğu hakkında Ben donanımlı gazetecilerden Robert Fisk geçtiğimiz 30 Ekim'de 74 yaşında hayata veda etti.

Onun Irak, Afganistan, Cezayir, İran, İsrail, Filistin ve diğer savaş alanlarındaki kan banyosu ve zulme, 11 Eylül 2001 katliamına ve Saddam Hüseyin'in acımasız rejiminin devrilmesine dair anlattığı hikâyeler, yeni ve korkutucu anlamlar kazanarak gözler önüne seriliyor.

Usame Bin Ladin ile üç kez görüşen Fisk, 1976 yılından bu yana Ortadoğu'daki çatışmaların ön cephesinde yer alıyor ve insanların çektiği acılar hakkında yazdıkları bugün dünyanın dört bir köşesinde okunuyor. Modern savaşların dehşetine dair, İkinci Dünya Savaşı'ndaki muhabirlerin geleneğini takip eden tanıklıkları hem kuşku hem

öfke barındırıyor.

Bu, Ortadoğu tarihinin kronolojisi değil, son bir asırdır askerleri ölüme gönderen ve –Müslüman, Hıristiyan veya Yahudi– binlerce insanı öldüren yalanlara ve aldatmalara karşı tutkulu bir feryat.

Ve Fisk'in 1980'lerde İran-İrak Savaşı'nın ön cephesinde geçirdiği günlerden, babası Teğmen Bill Fisk'in 1918'de Somme siperlerinde yaşadığı tecrübeler uzanan son derece kişisel bir hatırat. Babasının 1914-18 savaşında kazandığı madalyanın arkasındaki ifadeyle "Büyük Medeniyet Savaşı", mizah ve merhamet öğelerini de barındıran bir macera ve trajedi başyapıtı. Hayatlarımızı –ve geleceğimizi– şekillendiren şiddet dolu bir dünyanın hikâyesi.

(Tanıtım bülteninden)

Arızalarımıza Genel Bir Bakış

İnsanın Kusurları

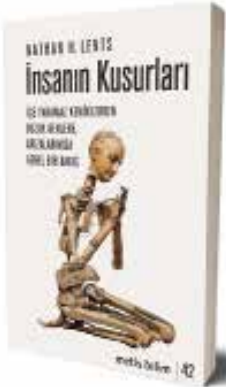
Sık sık insan bedeninin ne kadar mucizevi olduğunu duyar, ona düzülen övgüleri dinleriz. Bedenimizin incelikli işleyişine dair kitaplar raflarımızı doldurur. Oysa bütün o harikulade yönleri bir yana, insan bedeninin milyonlarca yıllık evrim sürecinde ortaya çıkmış bariz kusurları da var. Amerikalı biliminsanı Nathan H. Lents işte bu kusurların hikâyesini anlatıyor.

İnsan retinası niye ters? Diğer hayvanlara kıyasla üst solunum yolu enfeksiyonlarına neden daha açığız?

Bedenimizde niçin gereksiz kemikler var? Dizlerimiz, sırtımız ve belimiz niye sık sık sorun çıkarıyor? Primatlar içinde neden bebek ve anne ölüm oranı en yüksek olan tür biziz? İnsanın bağışıklık sistemi niye kendi bedenine bu denli sık saldırıyor?

"Ama kulağa ne kadar tuhaf gelirse gelsin, kusurlarımızın kendine has bir güzelliği var," diyor Lents. "Bizi biz yapan şey kusurlarımız. Bu kitapta ele alacağımız kusurlar, yaşam mücadelesinde kazandığımız galibiyetlerden geriye kalan yara izleridir. Kusurlarımızın hikâyesi başlı başına bir savaş hikâyesidir."

(Tanıtım bülteninden)

Nathan H. Lents
Metis Yayıncılık
Çev: Şiirsel Taş
248 s.
1. baskı Kasım 2020

10 kişiye

ivoclar
vivadent
passion meets innovation

OptraGate

Lateks içermeyen
dudak ve yanak retraktörü

Doğru yanıtı **30 Aralık 2020** akşamına kadar
sayfayı tarayarak ya da fotoğrafını çekerek
(konu kısmına 'bulmaca' yazarak)

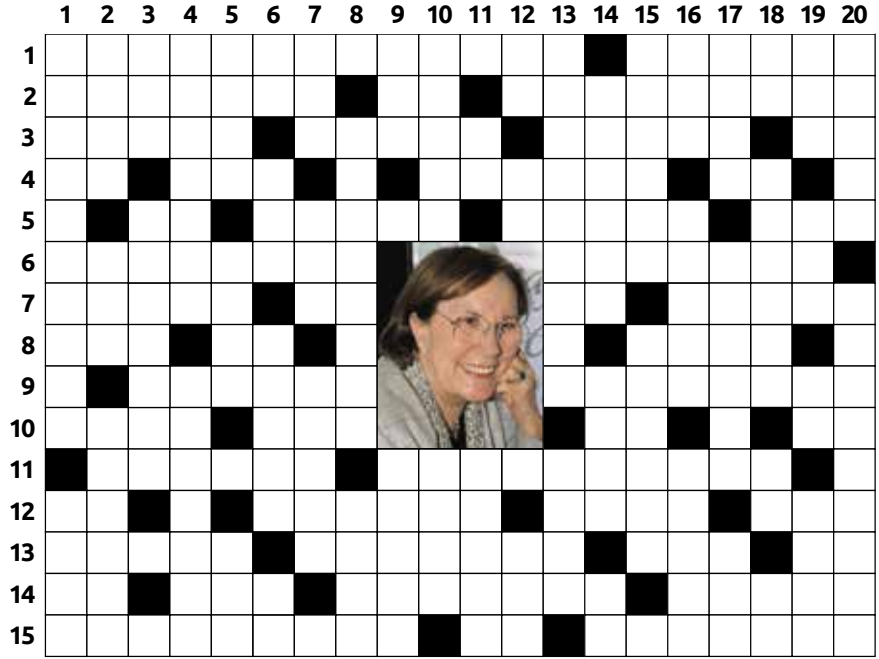
nisaniletisim@gmail.com adresine gönderen
okuyucularımız arasından yapacağımız çekilişle

10 okuyucumuz

IvoclarVivadent'den OptraGate

ağız ekartörü kazanacak.

Hediyeleriniz kargoyla adresinize teslim edilecek.

Ad-soyad: Telefon:

Adres:

..... İl:

TDB Sicil No: e-posta:@.....

SOLDAN SAĞA

1. Geçtiğimiz 14 Temmuz'da yitirdiğimiz 20. yüzyıl Türk edebiyatının en önemli romancılarından biri • Erbil ..., geçtiğimiz 5 Eylül'de yitirdiğimiz, *Bin İnsan, Bin Tanık, Bin Belge* gibi araştırma kitaplarıyla 12 Eylül cuntasının insan hakları karnesini gözler önüne seren gazeteci yazar **2.** Geveze • Kalayın simgesi • Diş pulpasına kadar ilerlemiş problemlerle ilgilenen dişhekimliği dalı **3.** ... Naşit, Hababam Sınıfı'nın Hafize Ana'sı • ... Badiou, Türkçede *Bir Baska Estetik* ve *Komünist*

Hipotez gibi kitapları yayımlanmış Fransız düşünür • ... *Çocukları*, Anatóli Ribakov'un 1987 tarihli romanı • Bir seslenme sözü **4.** Sodyumun simgesi • Bir göz rengi • Eski dilde sadık köle • Resmi haber ajansı **5.** Belirti • Kayseri'nin bir ilçesi • Misafir • Pop müzik sanatçısı Nezihe Kalkan'ın sahne adı **6.** Düzce'nin bir ilçesi • *Kavuşmak ilmindeyiz bütün fasıllar/Ray, asfalt, şose, ...* (Ahmed Arif) **7.** Bilinçli olarak yakın geçmişin akımlarını, modalarını taklit eden tarz • İnternete bağlı cihazların protokol adresi (kısaltma) •

Benin'in internet uzantısı • Söz, kelime **8.** Yunan alfabesinin 'X'e karşılık gelen ondördüncü harfi • Bir Japon tiyatro türü • ... Koike, Japon aktris **9.** Tıraşlı • Lokanta **10.** ... Madrir, dünyanın en büyük spor kulüplerinden • Japonya'nın Nagano ilinde bir kent • Vasco ... Gama, Portekizli kaşif • Suudi Arabistan'ın plaka işareti **11.** Atmosferde bir alçak basınç alanı çevresinde hızla dönen rüzgârların oluşturduğu şiddetli fırtına • Orta Asya'da bir ülke **12.** Rusya'da Kama Nehri'nin kuzey kolu olan bir nehir • Boşuna, boş yere • Polonya ve Almanya arasındaki sınırı oluşturan nehir • Genellikle uzun ömürlü sütlerde kullanılan bir işleme teknolojisi **13.** Bazı Türk topluluklarında ve İran'da kullanılan bir soyululuk sanı • Doğal yolla yapılan • Bir meyve • *Kara sürülmesin diye anamızın ... sütüne* (Nevzat Çelik) **14.** Ermenistan'ın internet uzantısı • Maksim Gorki'nin bir romanı • Doğu Anadolu'da bir kent • Naby ..., Liverpool'un Gineli futbolcusu **15.** Ennio ..., geçtiğimiz 6 Temmuz'da yaşamını yitiren, *İyi, Kötü ve Çirkin, Dokunulmazlar* gibi birçok filmin müziğini yapan müzisyen • Çemberin çevresinin çapına oranını gösteren sayı • Bayrağı veya sancağı taşıyan kimse.

177. sayının çözümü

Armağan kazananlar

177. Sayı

1	M	U	S	T	A	F	A	O	R	A	L	M	U	H	T	E	R	E	M		
2	U	D	E	R	Z	O	K	A	R	A	N	T	İ	N	A	U	A				
3	Z	İ	N	A	N	A	İ	R	O	B	İ	P	E	S	S	E	X				
4	A	N	A	V	A	T	A	N	M	O	L	A	A	K	A	Y	E	V			
5	F	E	R	M	İ	R	A	D	A	R	R	E	Ş	T	A	O					
6	F	Y	A	R	S	A	V					C	A	İ	N	E	R	N			
7	E	K	O	B	U	A						A	R	K	A	N	S	A	S		
8	R	A	M	U	M							N	A	F	D	U	Y				
9	E	L	M	A	S	İ	Y	E				D	O	R	T	M	U	N	D		
10	R	Y	A	N	N	A	R					H	A	B	D	O					
11	D	O	U	G	L	A	S					P	A	N	D	E	M	İ	A	S	W
12	O	N	R	A	R	A	P	U	N	Z	E	L	B	İ	Y	E	L				
13	S	İ	A	E	L	N	G	R				E	R	M	E	N	E	K			
14	T	A	C	İ	K	Y	E	T	E	N	E	K	S	İ	Z	E	N	O			
15	Y	E	Ğ	İ	N	O	B	A	L	İ	M	A	K	A	S	T	A	R			

Yasemin Alan – Adana

Mehmet Gafur Arca – İstanbul

Tuba Dağ – Mardin

Şerife Değerli – Antalya

Burhan Eraslan – Sakarya

Sümeyye Gündoğdu – İzmir

Öznr Kocaer – Mersin

Berker Kuruçay – İstanbul

Rabia Sapmaz – Kayseri

Kübra Aylin Şenol – Adana

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Geçtiğimiz 31 Temmuz'da yaşamını yitiren, *The Wall, Birdy, Angel Heart* gibi filmleriyle tanınmış yönetmen • Cemaate namaz kıldırın kimse 2. I. Dünya Savaşı yıllarında başlamış kültürel ve sanatsal bir akım • Ayak bileklerini de içine alan kapalı jimnastik ayakkabısı • Kuzey kutup bölgesinde yaşayan bir halk 3. Gösteriş, çalım, caka • Toplumsal 4. Lale yetiştirilen yer, lale bahçesi • İspanya'nın Sevilla kentinde yer alan bir kraliyet sarayı 5. Başlangıcı belli olmayan zaman, öncesizlik • Batı toplumunda erkekler için kullanılan bir soyluluk unvanı • Kars yakınlarında bir ören yeri 6. Uzaklık belirten bir söz • Ankara'da serbest meslek erbabının kayıtlı olduğu oda (kısaltma) • Gök ekvatoru yakınında bulunan ve bu sayede tüm dünyadan görülebilen, oldukça parlak yıldızlardan oluşmuş bir takımyıldız • Aktin-yumun simgesi 7. Esas, temel • Bazı maddelerin dilde bıraktığı yakıcı duyu • Hindistan'ın Uttar Pradeş eyaletinde bir bölge 8. Edirne'nin bir ilçesi • Bir taşıtın hızını kesmeye yarayan mekanizma 9. Baston • Etiyopya'nın kuzeyinde bir yönetim bölgesi 10. Balgam taşı • Alev, yalaz 11. Namibya'nın internet uzantısı • Güney 12. Ursula K. ... Guin, ABDli bilimkurgu yazarı • Kuzey Makedonya'nın plaka işareti • Olağandan daha hacimli 13. ABDli matematikçi, anarşist teorisyen ve eylemci Ted Kaczynski'ye FBI'nın verdiği kod • Güzel kokmak için sürülen esans 14. Fazla suların akıtılması, akaçlama • Bilişim teknolojisinde 'Genişletilmiş Ekran Tanımlama Verileri' • Fas'ın plaka işareti 15. Libya'nın kuzeydoğusunda liman kenti • Başından, temelinden 16. Japonya'da Nara ilinde bir kent • Miras • Soluk borusu 17. ... Arveladze, bir dönem Trabzonspor'un da formasını giyen Gürcü futbolcu ve teknik direktör • ABD'de iki eyalete de adını veren bir yerli halkı • 1980 yılında ABD'de kurulan bir rock grubu 18. Lahza • Girdap • ... Caz, caz ve elektronik müziğin karması bir müzik türü • Freudcu terminolojide ilkel benlik 19. Mobil iletişim araçlarında 4G teknolojisinin diğer adı (kısaltma) • Britanya merkezli müzik yapım ve yayın şirketi • İskambilde birli • Kusur, yanığı 20. İnce doğranmış ve tuzla öldürülmüş maydanozlu soğan • El ustası.

Kongre

Greater NewYork Dental Meeting

27 Kasım - 2 Aralık 2020
New York - ABD
www.gnydm.com

IDEX2020 İstanbul Ağız Diş Sağlığı
Cihaz ve Malzemeleri Fuarı

8-11 Nisan 2021
CNR Expo - İstanbul
www.cnrindex.com

TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği
Kongresi

27-30 Mayıs 2021
Diyarbakır Kongre Merkezi
www.tdbkongreleri.org

Kurs

Sempozyum

IDS - International Dental Show

9-13 Mart 2021
Köln - Almanya
www.ids-cologne.de

Balkan Stomatoloji Derneği
25. Kongresi

13-15 Mayıs 2021
Saraybosna - Bosna Hersek
www.e-bass.org

Dünya Dişhekimleri Birliği
FDI 107. Kongresi

26-29 Eylül 2021
Sidney - Avustralya
www.fdiworlddental.org

VEFAT

Osmaniye Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **Kenan Özdoğan**
(1969 Marmara Ü.D.F. mezunu)
28 Ağustos 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Edirne Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **İrfan Yaylalı**
(1962 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
21 Eylül 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Antalya Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **Ahmet Özsoy**
(1982 Marmara Ü.D.F. mezunu)
8 Ekim 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Mersin Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **Ş. Murat Pazarbaşı**
(1976 A.İ.T.İ.A. Dişhekimliği Y.O. mezunu)
11 Kasım 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Antalya Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **Fatih Yar**
(1978 Ankara Ü.D.F. mezunu)
14 Eylül 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Kayseri Dişhekimleri Odası Denetleme
Kurulu eski Başkanı meslektaşımız
Mustafa Kütahneçi
(1982 Atatürk Ü.D.F. mezunu)
1 Ekim 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Eskişehir Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız **Burhan Yürütücü**
(1977 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
29 Ekim 2020 günü yaşamını yitirmiştir.

Ailelerinin ve yakınlarının acısını
paylaşır, başsağlığı dileriz.

TDB 26. ULUSLARARASI
DİŞHEKİMLİĞİ
KONGRESİ

27-30 Mayıs 2021
DICLE ÜNİVERSİTESİ KÜLTÜR VE KONGRE MERKEZİ

TDB

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **30 Aralık 2020** tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara adresine mektupla, 0.312.430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1 Aşağıdakilerden hangisi, dentinin asitle pürüzlendirilmesi sırasında yapılabilecek hatalardandır?

- [a] Ekspoz pulpanın üzerine asit uygulanması.
[b] Pürüzlendirme süresinin 15 saniyeyi geçmesi.
[c] Asidin yeterince yıkanarak uzaklaştırılmaması.
[d] Yıkama sonrasında kavitenin tükürükle temasının engellenememesi.
[e] Hepsi

2 Prenetal dönemde üst dudağın oluşumundan hangi yapılar sorumludur?

- [a] Sağ ve sol dış nasal çıkıntılar ile iç nasal çıkıntı.
[b] Sağ ve sol maksiller çıkıntılar ile iç nasal çıkıntı.
[c] Sağ ve sol maksiller çıkıntılar ile mandibular çıkıntı.
[d] Maksiller, dış nasal ve iç nasal çıkıntılar.
[e] İç nasal çıkıntı.

3 Herhangi bir travma sonucu dişin tamamen soketinden çıkmasına ne denir?

- [a] Ekstrüzyon
[b] Intrüzyon
[c] Avülsiyon
[d] Sublüksasyon
[e] Konklüzyon

4 Gow-Gates anestezisinde kullanılan en önemli anatomik noktalar nedir?

- [a] Raphe pterygo mandibulanın

orta noktası

- [b] Margo anteriorun 2cm distali
[c] Tragus - Raphe pterygomandibula arasındaki çizgi
[d] Tragusla – Ağız köşesinden çizilen doğru
[e] Hiçbiri

5 Aşağıdakilerden hangisi retansiyonun etkileyen faktörlerden biri değildir?

- [a] Kuron üzerine gelen horizontal kuvvetlerin büyüklüğü
[b] Taper acısı
[c] Kuronun tek bir giriş yoluna sahip olması
[d] Yüzey alanı
[e] Preparasyonun şekli

6 Epitel hücrelerinin basal membran ile birlikte bağ dokusu içerisine doğru girinti ve çıkıntılar oluşturduğu yapıya ne ad verilir?

- [a] Birleşim epiteli
[b] Sulkuler epitel
[c] Rete-peg
[d] Lamina propria
[e] Hiçbiri

7 Aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- [a] Santral dev hücreli granülom neoplastik olmayan bir kemik hastalığıdır.
[b] Florid osseoz displazi periodontal ligament kökenli bir hastalıktır.
[c] Fibröz displazi çenelerde sınırlı görülen gelişimsel bir anamolidir
[d] Semontoma periodontal

ligament kökenli bir hastalıktır. Anevrizmal kemik kisti gerçek bir kemik kisti değildir.

8 Aşağıdakilerden hangisi dental volümetrik tomografi (DVT) ile bilgisayarlı tomografi (BT) arasındaki farklardan biri değildir?

- [a] DVT'de daha düşük doz kullanılır.
[b] DVT aksiyal, koronal (frontal) ve sajjital yönde kesit alabilir.
[c] DVT spesifik olarak maksillofasial bölgeyi görüntüler.
[d] DVT bir hacmi tarar ve kesitleri bu hacimden görüntüler.
[e] DVT daha ince kesit alır.

9 Pemfigus vulgaris en çok hangi vücut bölgesinden başlar?

- [a] Saçlı Deri
[b] Ağız Mukozası
[c] Koltuk Altı
[d] Gövde
[e] Anogenital Bölge

10 Aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- [a] Kalsifiye lenf nodları çoğunlukla geçirilmiş tüberkülozdan sonra görülür
[b] Arterioskleroz damarın medial tabakasında Ca depolanmasıdır
[c] Flebolit maksiller sinüsde görülen kalsifikasyonlardır
[d] Osteoma mukosae en sık dilde görülür
[e] Siyalolit asemptomatik olabilir

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

Adı Soyadı : İmzası:

TC Kimlik No :

Adresi :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
177. sayının yanıt anahtarı:									
B	C	E	A	A	E	D	A	A	E